

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 lipca 2011 r.

w sprawie pomocy państwa C 15/09 (ex N 196/09), którą Niemcy wdrożyły i planują wdrożyć na rzecz Hypo Real Estate

(notyfikowana jako dokument nr C(2011) 5157)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2012/118/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy⁽¹⁾,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽²⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

(2) W dniu 1 kwietnia 2009 r. Niemcy przedstawiły plan restrukturyzacji Hypo Real Estate („HRE”) (zarejestrowany pod numerem sprawy N 196/09). Pismem z dnia 17 kwietnia 2009 r. Niemcy uzupełniły zgłoszenie planu restrukturyzacji, informując Komisję o zastrzyku kapitałowym w wysokości 60 mln EUR i przedłużeniu gwarancji państwowych w wysokości 52 mld EUR, które zostały udzielone w ramach zatwierdzonego planu wsparcia banku⁽⁴⁾.

(3) Pismem z dnia 7 maja 2009 r.⁽⁵⁾ Komisja poinformowała Niemcy o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Decyzję tę („decyzję o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁶⁾, a zainteresowane strony zaproszono do zgłaszania uwag.

I. PROCEDURA

(1) W dniu 2 października 2008 r. Komisja Europejska zezwoliła na pomoc państwa dla Hypo Real Estate Holding AG w postaci gwarancji państwowej w wysokości 35 mld EUR (zarejestrowaną pod numerem sprawy N 44/08)⁽³⁾ na czas określony wynoszący sześć miesięcy lub do czasu przedłożenia wiarygodnego i uzasadnionego planu restrukturyzacji banku. Niemcy zgłosiły środek w dniu 30 września 2008 r.

(4) W dniu 3 czerwca 2009 r. Niemcy zgłosiły zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,96 mld EUR zarejestrowany pod numerem sprawy N 333/09.

(5) W dniu 17 sierpnia 2009 r. Niemcy poinformowały Komisję (numer sprawy C 15/09) o zamiarze ponownego przedłużenia gwarancji udzielonych wcześniej przez Sonderfonds Finanzmarktstabilisierung („SoFFin”) w wysokości 52 mld EUR na rzecz HRE (por. motyw 2).

⁽¹⁾ Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 TFUE. Treść tych dwóch grup postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy w stosownych przypadkach rozumieć jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.

⁽²⁾ Dz.U. C 240 z 7.10.2009, s. 11; Dz.U. C 13 z 20.1.2010, s. 58; Dz.U. C 300 z 6.11.2010, s. 6.

⁽³⁾ Decyzja Komisji z dnia 2 października 2008 r. (Dz.U. C 293 z 15.11.2008, s. 1).

⁽⁴⁾ Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie N 625/08 (Dz.U. C 143 z 24.6.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 7 maja 2009 r. zastąpiona decyzją z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie C 15/09 (wcześniejsza sprawa N 196/09) (Dz.U. C 240 z 7.10.2009, s. 11).

⁽⁶⁾ Zob. przypis 5.

- (6) W dniach 20 i 21 października 2009 r. Niemcy przedstawiły kolejną aktualizację planu restrukturyzacji, powiadomiły Komisję o dalszych planowanych środkach na rzecz HRE (utworzeniu likwidatora, udzieleniu dodatkowych gwarancji) i poinformowały Komisję o dalszym, tj. trzecim, przedłużeniu istniejących gwarancji SoFFin w wysokości 52 mld EUR (zarejestrowanych pod numerem sprawy N 557/09).
- (7) W dniu 26 października 2009 r. Niemcy zgłosiły, pod numerem sprawy N 557/09, kolejny zastrzyk kapitałowy w wysokości 3,0 mld EUR, gwarancje SoFFin o całkowitej wartości 18 mld EUR na rzecz HRE, a także gwarancję SoFFin w wysokości 2 mld EUR na rzecz likwidatora HRE (7). Komisja nie zatwierdziła gwarancji SoFFin w wysokości 2 mld EUR.
- (8) W dniu 13 listopada 2009 r. Komisja rozszerzyła zakres formalnego postępowania wyjaśniającego i tymczasowo zatwierdziła zastrzyki kapitałowe w wysokości 60 mln EUR, 2,96 mld EUR i 3 mld EUR (sprawy: C 15/09, N 333/09 i N 557/09) do czasu podjęcia przez Komisję ostatecznej decyzji w sprawie planu restrukturyzacji. Decyzję tę opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (8), a zainteresowane strony zaproszono do zgłaszania uwag.
- (9) W dniach 15, 16 i 17 grudnia 2009 r. (numer sprawy N 694/09) władze niemieckie uzupełniły zgłoszenie z dnia 26 października 2009 r., przedkładając dalsze informacje w odniesieniu do gwarancji SoFFin w wysokości 18 mld EUR.
- (10) W dniu 21 grudnia 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła gwarancje SoFFin w wysokości 18 mld EUR na okres nieprzekraczający jednego roku (numer sprawy N 694/09) (9).
- (11) W dniu 30 kwietnia 2010 r. Niemcy zgłosiły zastrzyk kapitałowy SoFFin w wysokości 1,85 mld EUR (numer sprawy N 161/10).
- (12) W dniu 19 maja 2010 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,85 mld EUR do czasu podjęcia przez Komisję ostatecznej decyzji w sprawie planu restrukturyzacji (10).
- (13) W dniu 2 września 2010 r. Niemcy zgłosiły udzieloną w ramach SoFFin gwarancję zachowania płynności w wysokości 20 mld EUR (numer sprawy N 380/10).
- (14) W dniu 10 września 2010 r. Niemcy zgłosiły środek w postaci aktywów o obniżonej jakości – tj. zamiar przeniesienia aktywów z HRE na rzecz FMS Wertmanagement AöR (11) („FMS-WM”) – oraz zastrzyk kapitałowy w wysokości do około 2,13 mld EUR, a także dodatkową gwarancję, tj. gwarancję rozliczenia w wysokości do 20 mld EUR (numer sprawy N 380/10).
- (15) W dniu 24 września 2010 r. Komisja ponownie rozszerzyła zakres formalnego postępowania wyjaśniającego i tymczasowo zatwierdziła środek w postaci aktywów o obniżonej wartości, gwarancję zachowania płynności w wysokości 20 mld EUR i gwarancję rozliczenia w wysokości do 20 mld EUR. Decyzję tę opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (12), a zainteresowane strony zaproszono do zgłaszania uwag. Decyzja Komisji z dnia 24 września 2010 r. nie dotyczyła zastrzyku kapitałowego w wysokości do 2,13 mld EUR, który Niemcy zgłosiły w dniu 10 września 2010 r.; oznacza to, że Komisja nie zatwierdziła tego zastrzyku kapitałowego.
- (16) W dniu 14 czerwca 2011 r. Niemcy przedłożyły ostateczną aktualizację planu restrukturyzacji. W dniu 15 czerwca 2011 r. Niemcy przedłożyły wykaz powiązanych zobowiązań, który uzupełniono w dniu 1 lipca 2011 r.
- (17) W dniu 14 czerwca 2011 r. Niemcy wyjaśnili, że następny zastrzyk kapitałowy nie będzie wynosił 2,13 mld EUR, jak zgłoszono w dniu 10 września 2010 r., lecz 2,08 mld EUR, oraz że zmniejszona kwota zostanie udostępniona FMS-WM.
- (18) Z biegiem czasu odbył się szereg spotkań i telekonferencji; doszło też do wymiany dalszej korespondencji między służbami Komisji, Niemcami i HRE.
- (19) Komisja otrzymała uwagi od zainteresowanych stron, przesłała je Niemcom i otrzymała uwagi od Niemiec zawarte w piśmie z dnia 24 marca 2010 r.

II. BENEFICJENT I ŚRODKI POMOCY

II.1. Beneficjent

- (20) W październiku 2003 r. utworzono HRE wskutek wydzielenia się elementów działalności w zakresie finansowania nieruchomości komercyjnych grupy HVB. W 2007 r. HRE przejął DEPFA Bank plc z siedzibą w Dublinie i rozszerzył działalność na finansowanie sektora publicznego i infrastruktury. Obecnie grupa HRE (13) składa się z Hypo Real Estate Holding AG („HRE Holding”) i jego trzech spółek zależnych PBB Deutsche Pfandbriefbank AG („PBB”), DEPFA Bank plc i Hypo Real Estate Finance B.V. w likwidacji („HRE Finance i.L.”). Zarówno DEPFA Bank plc, jak i PBB posiadają szereg własnych spółek zależnych i udziałów. PBB

(7) Według Niemiec HRE nigdy nie zwróciło się z formalnym wnioskiem o udzielenie gwarancji przez SoFFin w wysokości 2 mld EUR na rzecz likwidatora HRE, a SoFFin nigdy takiej gwarancji nie zatwierdził.

(8) Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawach C 15/09 (wcześniejsza sprawa N 196/09), N 333/09 i N 557/09 (Dz.U. C 13 z 20.1.2010, s. 58).

(9) Decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie N 694/09 (Dz.U. C 25 z 2.2.2010, s. 14).

(10) Decyzja Komisji z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie N 161/10 (Dz.U. C 190 z 14.7.2010, s. 7).

(11) Likwidator HRE.

(12) Decyzja Komisji z dnia 24 września 2010 r. w sprawach C 15/09 (wcześniejsza sprawa N 196/09) i N 380/10 (Dz.U. C 300 z 6.11.2010, s. 6).

(13) Więcej informacji na temat grupy HRE i jej problemów znajduje się w decyzji o wszczęciu postępowania i w decyzjach w sprawie rozszerzenia zakresu postępowania wyjaśniającego.

jest przemianowaną główną częścią banku grupy i jedyną spółką zależną HRE Holding, w ramach której tworzona będzie nowa działalność. Do sektorów działalności PBB należy finansowanie nieruchomości i inwestycji publicznych. Spółka DEPFA Bank plc jest likwidowana i nie będzie zawierać umów na prowadzenie jakiegokolwiek nowej działalności od daty notyfikacji niniejszej decyzji Komisji. Do głównych obszarów działalności spółki DEPFA Bank plc należała działalność w zakresie finansowania sektora publicznego, kredytowania budżetu i finansowania projektów infrastrukturalnych (drog, mostów, tuneli i budynków publicznych). Zgodnie z nazwą HRE Finance i.L. jest spółką znajdującą się w likwidacji⁽¹⁴⁾.

- (21) FMS-WM, likwidator HRE, powstał w 2010 r. Zarządza on aktywami i instrumentami pochodnymi grupy HRE, które przejął, ponieważ albo nie miały one strategicznego znaczenia, albo wiązało się z nimi niedopuszczalne ryzyko lub obciążenie kapitałowe. Z czasem FMS-WM przejął znaczną część aktywów HRE. FMS-WM nie posiada licencji bankowej.
- (22) HRE ogłosił straty w wysokości 5,5 mld EUR za rok obrotowy 2008, straty w wysokości 2,2 mld EUR za rok 2009 i straty w wysokości 0,9 mld EUR za rok 2010.
- (23) Dokonując zastrzyku kapitałowego w wysokości około 3,02 mld EUR (60 mln EUR w marcu 2009 r., 2,96 mld EUR w czerwcu 2009 r.), Niemcy stały się właścicielem 90 % akcji HRE. Jesienią 2009 r. wyeliminowano akcjonariuszy mniejszościowych. Niemcy nabyli pozostałe akcje, płacąc 1,30 EUR za jedną akcję i stając się właścicielem 100 % akcji HRE. Następnie uruchomiono proces restrukturyzacji HRE.
- II.2. Trudności HRE w kontekście kryzysu finansowego**
- (24) W końcu września 2008 r. HRE stanął w obliczu niedoboru płynności grożącego niewypłacalnością banku. HRE nie mógł uzyskać krótkoterminowego finansowania ze środków dostępnych na rynkach, ponieważ kryzys na rynkach finansowych doprowadził do upadku niektórych rynków finansowych. Po zwróceniu się przez Lehman Brothers o ochronę wierzycieli, w połowie września 2008 r. doszło do niemal całkowitej stagnacji szczególnie na rynku międzybankowym.
- (25) Model działalności DEPFA Bank plc, spółki zależnej w całości należącej do HRE od października 2007 r., która była w dużym stopniu uzależniona od finansowania ze środków dostępnych na rynku międzybankowym i innych źródeł krótkoterminowego finansowania bez zabezpieczenia, okazał się niezwykle niestabilny w obliczu kryzysu płynnościowego, a wynikiłe problemy zagraziły samemu jej istnieniu.
- (26) HRE musiał pokryć krótkoterminowe potrzeby płynnościowe DEPFA Bank plc. Wielkość linii kredytowych, które stały się należne w dniu 30 września 2008 r.,

była zbyt duża, aby HRE był w stanie je pokryć. Ponadto transakcje i działania wewnętrzne w grupie HRE, np. w zakresie wierzytelności, gwarancji i pism o braku zastrzeżeń oznaczało, że większość przedsiębiorstw należących do grupy HRE znajdowała się w takiej samej sytuacji. Problemy płynnościowe stanowiły zatem poważne zagrożenie dla istnienia grupy HRE.

- (27) Trudności HRE wynikały m.in. również z problemu odziedziczonej sytuacji związanego z aktywami, które nie wykazywały odpowiednich zwrotów z inwestycji przy uwzględnieniu ich faktycznego profilu ryzyka, oraz z faktem, że HRE powstał w wyniku połączenia kilku mniejszych instytucji bankowych, które korzystały z różnych systemów informatycznych, [...] (*).

II.3. Środki pomocy państwa

- (28) Ogólnie rzecz biorąc, państwo niemieckie dokonało lub dokona zastrzyków kapitałowych na rzecz HRE na łączną kwotę około 9,95 mld EUR (część tego kapitału otrzymał lub otrzyma FMS-WM) i udzieliło lub udzieliło gwarancji w wysokości 145 mld EUR. HRE korzystał również ze środków na rzecz ratowania aktywów z elementem pomocy wynoszącym około 20 mld EUR.

II.3.1. Zastrzyki kapitałowe

II.3.1.1. Zastrzyk kapitałowy w wysokości 60 mln EUR

- (29) Realizując zamiar Niemiec polegający na uzyskaniu pełnej kontroli nad HRE poprzez stopniowe nabycie wszystkich akcji banku, w dniu 30 marca 2009 r. SoFFin nabył 20 mln nowych akcji HRE po ich wartości nominalnej wynoszącej 3 EUR za jedną akcję, w wyniku czego dokonano zastrzyku kapitałowego na rzecz HRE w wysokości 60 mln EUR, a SoFFin uzyskał udział w kapitale własnym wynoszący 8,65 %. W dniu 13 listopada 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła ten zastrzyk kapitałowy.

II.3.1.2. Zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,96 mld EUR

- (30) W dniu 2 czerwca 2009 r. akcjonariusze HRE zatwierdzili zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,96 mld EUR na rzecz HRE, dokonując emisji nowych akcji do nabycia przez SoFFin. W rezultacie SoFFin posiadał 90 % akcji HRE. W dniu 8 czerwca 2009 r. te nowo wyemitowane akcje zarejestrowano w rejestrze handlowym. W dniu 13 listopada 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła ten zastrzyk kapitałowy.

II.3.1.3. Zastrzyk kapitałowy w wysokości 3 mld EUR

- (31) Na zgłoszony w dniu 26 października 2009 r. zastrzyk kapitałowy w łącznej wysokości 3,0 mld EUR składały się następujące kwoty:

- a) 2 mld EUR przeznaczone na rezerwy funduszy niezangażowanych (*freie Rücklagen*) HRE Holding i PBB. Po wyeliminowaniu akcjonariuszy mniejszościowych HRE w całości wszedł w posiadanie Niemiec/SoFFin;

⁽¹⁴⁾ HRE Finance i.L. utworzono w 2007 r. na potrzeby jednej konkretnej transakcji na papierach wartościowych; od 2008 r. znajduje się w likwidacji. W HRE Finance i.L. nie ma zatrudnionych żadnych pracowników, a jego suma bilansowa na koniec 2010 r. wynosiła jedynie 275 000 EUR.

(*) Informacje poufne.

b) 1 mld EUR jako cichy udział w PBB z kuponem uzależnionym od zysku o wartości 10 % rocznie.

- (32) Umowy na wspomniane zastrzyki kapitałowe w wysokości 3 mld EUR podpisano w dniu 16 listopada 2009 r. W dniu 13 listopada 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła ten zastrzyk kapitałowy.

II.3.1.4. Zastrzyk kapitałowy w wysokości do 1,85 mld EUR

- (33) Zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,85 mld EUR, zasilający rezerwy funduszy niezaangażowanych (*freie Rücklagen*) HRE, podzielono na dwie transze:

a) zastrzyk kapitałowy 1,4 mld EUR (transza ta została wniesiona po jej tymczasowym zatwierdzeniu przez Komisję w dniu 19 maja 2010 r.);

b) zastrzyk kapitałowy w wysokości do 450 mln EUR (transza ta również została tymczasowo zatwierdzona przez Komisję w dniu 19 maja 2010 r. i została uzależniona od wystąpienia określonych okoliczności⁽¹⁵⁾). Transza ta nie została jeszcze wniesiona, ponieważ nie wystąpiły jeszcze te okoliczności).

- (34) Zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,85 mld EUR odpowiada części całkowitego zapotrzebowania na kapitał określonego w planie restrukturyzacji HRE. Z tego zastrzyku kapitałowego kwota 1,4 mld EUR miała na celu spełnienie wymogów dotyczących kapitału regulacyjnego oraz uzyskanie zabezpieczenia przed ryzykiem. Umowę na zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,4 mld EUR podpisano w dniu 20 maja 2010 r. Niemcy spodziewają się wniesienia pozostałej części kwoty 1,85 mld EUR, tj. 450 mln EUR, w trzecim kwartale 2011 r.

II.3.1.5. Zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,08 mld EUR

- (35) W dniu 10 września 2010 r. władze niemieckie zgłosiły zastrzyk kapitałowy na rzecz HRE w wysokości do 2,13 mld EUR. W dniu 14 czerwca 2011 r. Niemcy wyjaśniły, że zastrzyk kapitałowy nie będzie wynosił 2,13 mld EUR, lecz 2,08 mld EUR, oraz że kwota ta zasili FMS-WM. Według Niemiec 2,08 mld EUR zostanie wniesione w trzecim kwartale 2011 r. SoFFin zaliczył 2,08 mld EUR, z zastrzeżeniem zgody Komisji Europejskiej, jako roszczenie kapitałowe (*Einlageanspruch*) w rezerwie kapitałowej (*Kapitalrücklage*) HRE Holding. Z dniem 1 października 2010 r. bank HRE Holding przeniósł przedmiotowe roszczenie kapitałowe do FMS-WM.

II.3.2. Gwarancje

II.3.2.1. Gwarancje w wysokości 35 mld EUR

- (36) W dniu 13 listopada 2008 r. Niemcy udzieliły gwarancji państwowych w wysokości 35 mld EUR w celu wsparcia zaspokojenia potrzeb HRE w zakresie refinansowania.

W dniu 2 października 2008 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła te gwarancje.

- (37) Gwarancji tych udzielono w odniesieniu do instrumentu płynnościowego o wartości 20 mld EUR zapewnionego przez Deutsche Bundesbank i w odniesieniu do gwarantowanych papierów dłużnych o wartości 15 mld EUR przejętych przez konsorcjum niemieckich instytucji finansowych.

- (38) HRE zapłacił na rzecz państwa składkę z tytułu gwarancji w odniesieniu do gwarancji w wysokości 35 mld EUR, składającą się ze składki podstawowej i składki uzależnionej od wyników. Składka podstawowa składa się z 1 % rocznie tak zwanej „gwarancji przy pierwszej stracie” i 0,5 % rocznie tak zwanej „gwarancji przy drugiej stracie”. Składka uzależniona od wyników składa się z 1,25 % rocznie „gwarancji przy pierwszej stracie” i 0,25 % rocznie „gwarancji przy drugiej stracie”.

II.3.2.2. Gwarancje w wysokości 52 mld EUR

- (39) Między listopadem 2008 r. a lutym 2009 r. HRE otrzymał gwarancje na łączną kwotę 52 mld EUR od SoFFin na podstawie zatwierzonego niemieckiego programu ratowania systemu bankowego⁽¹⁶⁾.

- (40) HRE wniósł opłatę z tytułu gwarancji w wysokości 0,5 % w odniesieniu do części gwarancji faktycznie wykorzystanych w celu pokrycia obligacji oraz opłatę za zaangażowanie w wysokości 0,1 % w odniesieniu do części, które nie zostały wykorzystane.

II.3.2.3. Gwarancja w wysokości 8 mld EUR

- (41) „Zabezpieczone papiery dłużne”, których termin upływał w dniu 23 grudnia 2009 r., zastąpiono gwarancją SoFFin na kwotę 8 mld EUR. W dniu 21 grudnia 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła tę gwarancję.

- (42) HRE zapłacił SoFFin składkę z tytułu gwarancji w wysokości 0,5 % rocznie gwarantowanej kwoty. W odniesieniu do niewykorzystanych części gwarancji miała zastosowanie opłata za zaangażowanie w wysokości 0,1 % rocznie.

II.3.2.4. Gwarancja w wysokości 10 mld EUR

- (43) W dniu 21 grudnia 2009 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła gwarancję SoFFin w wysokości 10 mld EUR, obowiązującą nie dłużej niż rok, w celu zaspokojenia potrzeb płynnościowych HRE.

- (44) HRE zapłacił SoFFin składkę z tytułu gwarancji w wysokości 0,5 % rocznie gwarantowanej kwoty. W odniesieniu do niewykorzystanych części gwarancji miała zastosowanie opłata za zaangażowanie w wysokości 0,1 % rocznie.

⁽¹⁵⁾ Zob. przypis 10.

⁽¹⁶⁾ Decyzja Komisji z dnia 27 października 2008 r. w sprawie N 512/08, Rettungspaket für Kreditinstitute in Deutschland, zastąpiona decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie N 625/08, Rettungspaket für Finanzinstitute in Deutschland (Dz.U. C 143 z 24.6.2009, s. 1).

II.3.2.5. Gwarancja w wysokości 20 mld EUR

(45) HRE potrzebował dodatkowej gwarancji zachowania płynności w wysokości 20 mld EUR ze względu na niekorzystne zmiany na rynku terminowym kapitałowym i na rynku terminowym stóp procentowych, które miały wpływ na HRE do czasu przeniesienia aktywów do likwidatora, czyli do FMS-WM. W dniu 24 września 2010 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła tę gwarancję.

(46) HRE zapłacił składkę z tytułu gwarancji w wysokości 0,8 % rocznie. W odniesieniu do niewykorzystanej części gwarancji miała zastosowanie opłata za zaangażowanie w wysokości 0,1 % rocznie.

II.3.2.6. Gwarancja w wysokości 20 mld EUR

(47) Konieczne było udzielenie gwarancji rozliczenia w wysokości do 20 mld EUR ze względu na pozostający brak pewności w odniesieniu do technicznie skomplikowanych procedur związanych z przeniesieniem aktywów na rzecz likwidatora. W dniu 24 września 2010 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła tę gwarancję.

(48) HRE zapłacił składkę z tytułu gwarancji na rzecz SoFFin w wysokości 0,8 % rocznie. W odniesieniu do niewykorzystanej części gwarancji miała zastosowanie opłata za zaangażowanie w wysokości 0,1 % rocznie.

II.3.3. Przeniesienie aktywów na rzecz likwidatora

(49) W dniu 10 września 2010 r. Niemcy zgłosiły również przeniesienie aktywów o wartości nominalnej wynoszącej około 210 mld EUR i instrumentów pochodnych o wartości 280 mld EUR na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM. FMS-WM utworzono decyzją zarządu z dnia 8 lipca 2010 r. zgodnie z niemiecką ustawą o funduszu stabilizacji rynków finansowych [*Finanzmarktstabilisierungsfondsgesetz (FMStFG)*] (§ 8a ustawy). FMS-WM zarządza aktywami i instrumentami pochodnymi grupy HRE, które przejął, ponieważ albo nie miały one strategicznego znaczenia, albo wiązało się z nimi niedopuszczalne ryzyko lub obciążenie kapitałowe. FMS-WM działa niezależnie od HRE i czerpie korzyści ze zobowiązania ze strony SoFFin do rekompensowania strat (*Verlustausgleichspflicht*). FMS-WM nie posiada jednak licencji bankowej. W związku z tym wiele aktywów HRE można było przenieść jedynie w sposób syntetyczny; opracowano różnego rodzaju mechanizmy „przeniesienia” w zależności od konkretnych okoliczności w celu otrzymania podobnego efektu ulgi w kapitale regulacyjnym dla PBB i grupy HRE.

(50) W dniu 24 września 2010 r. Komisja tymczasowo zatwierdziła to przeniesienie. W ramach środka przeniesiono aktywa niestrategiczne i aktywa zagrożone, takie jak obligacje skarbowe lub zagrożone kredyty hipoteczne (lub, jak wskazano w motywie 49, jedynie ich wykorzystane w ramach kapitału regulacyjnego), na rzecz mechanizmu wspieranego przez rząd przeznaczonego do likwidacji w ciągu kilku lat. Do przeniesionych aktywów niestrategicznych należały również aktywa, których nie można było wykorzystać jako zabezpieczenie obligacji zabezpieczonych.

(51) Faktycznego przeniesienia dokonano w dniu 30 września 2010 r. Do tego czasu, ze względu na amortyzację, wartość księgowa portfela przeznaczonego do przeniesienia wynosiła 173 mld EUR. Zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym („komunikat w sprawie aktywów o obniżonej jakości”) ⁽¹⁷⁾ Komisja wyznaczyła ekspertów zewnętrznych, których zadaniem było wsparcie jej w zakresie wyceny portfela, określenia elementu pomocy i oszacowania, czy lub w jakim stopniu wartość przeniesienia przekraczała rzeczywistą wartość ekonomiczną (REV) portfela. Zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej jakości Niemcy również zleciły zewnętrznemu ekspertowi wykonanie niezależnej wyceny.

(52) W portfelu znajdowały się kredyty na nieruchomości komercyjne w wysokości około 30 mld EUR zróżnicowane pod względem geograficznym i dotyczące głównie finansowania budynków biurowych i centrów handlowych. O ile ich czas trwania jest stosunkowo krótki (trzy lata), to jednak ich jakość kredytowa jest niska.

(53) Na część portfela dotyczącą nieruchomości innych niż komercyjne składało się finansowanie sektora publicznego lub obligacje i kredyty na rzecz jednostek publicznych lub jednostek użyteczności publicznej. Działalność ta obejmowała głównie zwykłe obligacje (obligacje typu „plain vanilla”), lecz także „strukturyzowane instrumenty kredytowe” o wartości 31 mld EUR i kredyty dla sektora publicznego w wysokości kolejnych 30 mld EUR. Jakość aktywów tej części portfela była znacznie lepsza niż części zawierającej kredyty na nieruchomości komercyjne. Ze względu jednak na ich długi okres spłacania i rosnący rynkowy spread kredytowy od momentu nabycia doszło do znacznego obniżenia ceny rynkowej na te papiery wartościowe.

(54) Ekspertki Komisji ustalili, że w przeciwieństwie do niektórych pozostałych przypadków pomocy państwa złożone kredyty na nieruchomości komercyjne i strukturyzowane kategorie aktywów kredytowych (głównie papiery wartościowe zabezpieczone kredytami studenckimi, papiery wartościowe zabezpieczone aktywami sektora publicznego oraz transakcja swap przychodu całkowitego o wartości 5 mld EUR) były zasadniczo bezpieczne. Spodziewali się oni jedynie ograniczonych strat w przypadku tych kategorii, chociaż wyższych niż straty oszacowane przez ekspertów wyznaczonych przez Niemcy, wynikających głównie z wyceny instrumentów rynku kasowego w strukturach Halcyon/Pegasus oraz ujemnej podstawy lub zakładanych kosztów finansowania swapu przychodu całkowitego. Natomiast obligacje typu „plain vanilla” przeniesiono na poziomie swapu aktywów bliskim cenie nominalnej, znacznie powyżej ich rzeczywistej wartości ekonomicznej. Ponadto należały one do rynków, które nie były szczególnie osłabione, tak więc ich rzeczywista wartość ekonomiczna powinna być faktycznie bliska ich wartości rynkowej. W rezultacie eksperci Komisji uznali, że rzeczywista wartość ekonomiczna tej części portfela będzie znacznie niższa od wartości, po której HRE przeniósł tę część na rzecz FMS-WM.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

(55) W odniesieniu do portfela instrumentów pochodnych eksperci Komisji zasadniczo zgodzili się z ustaleniami ekspertów wyznaczonych przez Niemcy. Ponadto według ich szacunków równowartość ryzyka kredytowego była nieznacznie większa niż poziom ustalony przez ekspertów wyznaczonych przez Niemcy i uwzględnili oni niektóre ustalenia z ich próby oraz ogólny narzut kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ze względu na ostrożne założenia towarzyszące brakom w ogólnej skuteczności zabezpieczenia.

(56) W poniższej tabeli przedstawiono ustalenia ekspertów Komisji:

(w mld EUR)

Portfel	Wartość referencyjna	Wartość przekazania (TV)	Δ REV-TV (dane Niemiec)	Δ REV-TV (dane ekspertów Komisji)	Rozbieżność (między danymi Komisji a danymi Niemiec)
Obligacje	83,444	93,960	- 0,902	- 7,590	- 6,688
Strukturyzowane kredyty	31,199	30,111	- 0,765	- 1,981	- 1,216
Kredyty na nieruchomości komercyjne	26,312	23,874	- 1,211	- 2,800	- 1,589
Kredyty na nieruchomości inne niż komercyjne	29,834	31,115	- 0,222	- 1,084	- 0,862
Instrumenty pochodne	280,255	- 13,106	- 2,149/ - 2,531	- 2,786	- 0,255
Ogółem	451,044	165,954	- 5,249/ - 5,631	- 16,241	- 10,610

(57) W rezultacie eksperci stwierdzili, że wartość kwoty pomocy, która zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej jakości nie jest zgodna *a priori* z zasadami rynku wewnętrznego (zdefiniowana jako różnica między REV a wartością przekazania), wynosi 16,2 mld EUR. Trudno jest określić całkowitą kwotę pomocy, tj. różnicę między wartością przekazania a wartością rynkową, ze względu na brak łatwo dostępnych cen rynkowych w zakresie części portfela dotyczącej kredytów. Przy skrajnym założeniu, że wartość rynkowa kredytów jest równa zero, całkowita kwota pomocy wyniosłaby 90 mld EUR. Zakładając, że obrót kredytami przebiega na tych samych zasadach co obrót obligacjami płynnymi o podobnym terminie zapadalności i o podobnej jakości kredytowej, całkowita pomoc wyniosłaby 20 mld EUR.

II.4. Podstawy wszczęcia i rozszerzenia zakresu szczegółowego postępowania wyjaśniającego

(58) Dnia 7 maja 2009 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające dotyczące środków pomocy na rzecz HRE, głównie z racji wątpliwości co do rentowności HRE, w szczególności w świetle strategii i potrzeb HRE w zakresie refinansowania. We wstępnym planie restrukturyzacji, przedstawionym Komisji w dniu 1 kwietnia 2009 r., jako przyczyny problemów finansowych HRE wskazano jedynie czynniki zewnętrzne i zaproponowano zmniejszenie sumy bilansowej jedynie o 25 %, co oznacza, że poziom refinansowania pozostałby wysoki. HRE planował zmniejszenie sumy bilansowej całej grupy poprzez sprzedaż aktywów na rynku zamiast przeniesienia ich na rzecz likwidatora. Jednym z podstawowych

obszarów działalności opisanych w planie restrukturyzacji były działania związane z finansowaniem budżetu, które wiążą się z niskimi marżami; plan zawierał ponadto niewiele informacji na temat kwestii mających zasadnicze znaczenie w procesie restrukturyzacji, takich jak zmiana i integracja systemów informatycznych. Na tym etapie Komisja miała również wątpliwości co do występowania wystarczających środków służących ograniczaniu zakłóceń konkurencji i wystarczających środków służących podziałowi obciążenia.

(59) W dniu 13 listopada 2009 r. rozszerzono zakres szczegółowego postępowania wyjaśniającego, ponieważ:

a) należało uwzględnić dodatkowe środki pomocy państwa na rzecz HRE w postaci zastrzyku kapitałowego w wysokości 2,96 mld EUR (por. motyw 30), zastrzyku kapitałowego w wysokości 3 mld EUR (por. motywy 31 i 32), gwarancji w wysokości 8 mld EUR (por. motywy 41 i 42), gwarancji w wysokości 10 mld EUR (por. motywy 43 i 44) i gwarancji w wysokości 2 mld EUR⁽¹⁸⁾ na rzecz refinansowania ewentualnego rozwiązania polegającego na likwidacji, a także zastrzyków kapitałowych o łącznej wartości 4 mld EUR (składających się z zastrzyku kapitałowego w wysokości 1,85 mld EUR, o którym mowa w motywach 33 i 34, i zastrzyku kapitałowego w wysokości 2,08 mld EUR omówionego w motywie 35);

⁽¹⁸⁾ Według Niemiec HRE nigdy nie zwróciło się z formalnym wnioskiem o przyznanie 2 mld EUR na rzecz likwidatora, a SoFFin nigdy tej kwoty nie zatwierdził. Komisja nie zatwierdziła tej gwarancji.

- b) Komisja miała wątpliwości co do zgodności środków restrukturyzacyjnych z komunikatem Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa⁽¹⁹⁾ (komunikat w sprawie restrukturyzacji).
- (60) W dniu 24 września 2010 r. ponownie rozszerzono zakres szczegółowego podstepowania wyjaśniającego, ponieważ:
- a) należało uwzględnić dodatkowe środki pomocy państwa na rzecz HRE, a mianowicie gwarancję w wysokości 20 mld EUR (por. motywy 45 i 46), kolejną gwarancję w wysokości do 20 mld EUR (por. motywy 47 i 48) oraz przeniesienie aktywów na rzecz likwidatora (por. motywy 49–57); oraz
- b) Komisja miała wątpliwości co do zgodności środków na rzecz ratowania aktywów z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej jakości, w szczególności w zakresie przejrzystości, wyceny, podziału obciążenia i wynagrodzenia, oraz zwróciła uwagę, że w planie restrukturyzacji niedostatecznie wykazano przywrócenie rentowności, właściwy podział obciążenia i odpowiednie ograniczenie zakłóceń konkurencji.

II.5. Główne cechy planu restrukturyzacji

- (61) W dniu 1 kwietnia 2009 r. Niemcy zgłosiły pierwszy projekt planu restrukturyzacji HRE i, po jego kilku zmianach, przedstawiły ostateczną aktualizację planu w dniu 14 czerwca 2011 r. O ile nie wskazano inaczej, wszystkie odniesienia do planu restrukturyzacji zawarte w pozostałej części niniejszej decyzji dotyczą tej ostatecznej wersji z dnia 14 czerwca 2011 r.
- (62) Zgodnie z planem restrukturyzacji po uwolnieniu się od posiadanych aktywów o obniżonej jakości o wartości nominalnej 210 mld EUR poprzez przeniesienie ich na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM, HRE przekształci swoją działalność tak, aby jego główna instytucja bankowa PBB mogła prowadzić swoją działalność na podstawie podejścia zakładającego stabilne finansowanie i usprawnionych systemów kontroli wewnętrznej. Zakres przyszłej działalności HRE będzie znacząco mniejszy niż przez kryzysem, niezależnie od tego, czy będzie ona mierzona pod względem sumy bilansowej, wartości nowej działalności, siły roboczej, sieci oddziałów lub zakresu geograficznego.
- (63) W porównaniu z sytuacją sprzed kryzysu strategiczna wartość sumy bilansowej PBB na koniec 2011 r. – skorygowana o pozycje podlegające likwidacji lub syntetycznemu przeniesieniu na rzecz FMS-WM – stanowi około 15 % sumy bilansowej HRE z końca 2008 r. Nowa działalność w zakresie finansowania nieruchomości zmniejszy się na przykład do około 30 % poziomu sprzed kryzysu (nowa działalność HRE w zakresie finansowania nieruchomości komercyjnych wynosiła 32,1 mld EUR w 2007 r.). Siłę roboczą ograniczono o około 30 % i zastąpiono wszystkich członków zarządu HRE, którzy

pełnili swoje funkcje przed kryzysem. Przeprowadzono już wycofanie inwestycji lub upłynnienie udziałów w ponad 30 przypadkach, z których jedna trzecia znajduje się poza Europą, lub proces ten jest w trakcie. Zamknięto 26 z 32 oddziałów. Ponadto w celu usprawnienia i zintegrowania systemów informatycznych uruchomiono wieloletni projekt przekształceń na poziomie całej grupy zwany „New Evolution” z budżetem w wysokości około 180 mln EUR.

- (64) PBB będzie nadal prowadzić działalność w zakresie dwóch strategicznych linii biznesowych – finansowania nieruchomości i finansowania inwestycji publicznych. Obie linie biznesowe są ukierunkowane na aktywa kwalifikujące się jako niemieckie listy zastawne (*Pfandbriefe*) w postaci niemieckich hipotecznych listów zastawnych (*Hypothekenspfandbriefe*) albo niemieckich publicznych listów zastawnych (*öffentliche Pfandbriefe*). Zakończona zostanie działalność we wszystkich innych obszarach, w szczególności w zakresie finansowania budżetu, finansowania infrastruktury, działalności na rynkach kapitałowych i w zakresie zarządzania aktywami.
- (65) Ustalenia w odniesieniu do dwóch pozostałych spółek zależnych HRE Holding są następujące: DEPFA Bank plc przechodzi w stan likwidacji od daty notyfikacji niniejszej decyzji i nie będzie rozwijać żadnej nowej działalności. Ma to również zastosowanie do jego spółek zależnych. HRE Finance jest w stanie likwidacji i również nie prowadzi nowej działalności.
- (66) Niemcy twierdzą, że podjęcie podstawowej decyzji o realizacji bardziej konserwatywnej strategii handlowej i skoncentrowanie się na niemieckich listach zastawnych jako głównym źródle refinansowania zapewnia jakościową poprawę działalności kredytowej, ponieważ podlega ona ramom prawnym niemieckiej ustawy o listach zastawnych (*Pfandbriefgesetz*), w której zawarto szczególne wymogi dotyczące zarządzania, monitorowania i kontroli ryzyka oraz przewidziano środki ochronne, takie jak ograniczenie wskaźnika wartości pożyczki. Taka strategia finansowania znacznie zmniejsza występujące poprzednio uzależnienie HRE od międzybankowego rynku pieniężnego, który w przyszłości będzie potrzebny jedynie w odniesieniu do okresu skądowania poprzedzającego emisję listów zastawnych.

III. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (67) Poniżej zamieszczono streszczenie otrzymanych przez Komisję uwag od zainteresowanych stron:
- a) streszczenie uwag Verband deutscher Pfandbriefbanken (listopad 2009 r.):
- Verband deutscher Pfandbriefbanken jest przekonany, że model działalności dostosowany do działalności kwalifikującej się do stosowania listów zastawnych jest obiecujący i dzięki niemu możliwe jest zapewnienie długoterminowej rentowności i dochodowości bez gwarancji państwowych;

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

b) streszczenie uwag Heisse Kursawe Eversheds (listopad 2009 r.):

— Heisse Kursawe Eversheds uważa, że pomoc państwa narusza prawa niektórych akcjonariuszy, że planowane nabycie wszystkich akcji HRE przez SoFFin poprzez wykluczenie akcjonariuszy mniejszościowych (wylimitowanie) stanowi dalszą pomoc państwa, że wylimitowanie nie jest odpowiednią formą pomocy oraz że narusza ono zasadę swobodnego przepływu kapitału;

c) streszczenie uwag Heisse Kursawe Eversheds (luty 2010 r.):

— w dalszych uwagach Heisse Kursawe Eversheds stwierdza, że wyłączenie akcjonariuszy mniejszościowych HRE (wylimitowanie) stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 i następnym TFUE, że taka pomoc państwa narusza swobodny przepływ kapitału oraz że zatwierdzenie tej pomocy państwa na rzecz HRE jest możliwe, jedynie jeżeli HRE będzie kontynuować działalność w oparciu o zrównoważony plan restrukturyzacji;

d) streszczenie uwag Bohdana Kalwarowskiego (luty 2010 r.):

— Bohdan Kalwarowski uważa, że na podstawie dokumentów w zakresie wyceny dotyczących HRE przedstawionych w kontekście wylimitowania w dniu 5 października 2009 r. oczywiste jest, że HRE będzie rentowne i dochodowe oraz że SoFFin we współpracy z HRE stara się wpłynąć na obniżenie wartości spółki.

IV. UWAGI NIEMIEC W SPRAWIE UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON

(68) W dniu 24 marca 2010 r. Komisja otrzymała uwagi Niemiec w sprawie uwag zainteresowanych stron:

a) streszczenie uwag dotyczących Verband deutscher Pfandbriefbanken:

— zdaniem Niemiec uwagi Verband deutscher Pfandbriefbanken potwierdzają, że planowanie modelu działalności HRE jest oparte na realistycznych założeniach;

b) streszczenie uwag dotyczących Heisse Kursawe Eversheds:

— według Niemiec wylimitowanie nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Ponieważ wylimitowanie nie stanowi pomocy państwa, kwestia, czy doszło do naruszenia zasady swobodnego przepływu kapitału (co zdaniem Niemiec nie nastąpiło), nie ma znaczenia w kontekście przedmiotowego szczegółowego postępowania wyjaśniającego;

c) streszczenie uwag dotyczących Bohdana Kalwarowskiego:

— Niemcy zgadzają się z Bohdanem Kalwarowskim, że na podstawie planowanych środków restrukturyzacyjnych długoterminowa rentowność HRE będzie zabezpieczona.

V. STANOWISKO NIEMIEC

(69) Niemcy uznają, że przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

(70) W celu zapewnienia faktycznej realizacji modelu działalności określonego w planie restrukturyzacji oraz osiągnięcia odpowiedniego podziału obciążenia i ograniczenia zakłócenia konkurencji do niezbędnego minimum, w dniu 15 czerwca 2011 r. Niemcy przedstawiły szereg zobowiązań, uzupełnionych w dniu 1 lipca 2011 r.⁽²⁰⁾, które można podsumować następująco:

a) *wdrożenie planu restrukturyzacji i realizacji zobowiązań*: Niemcy zapewnią pełne wdrożenie planu restrukturyzacji w jego ostatecznej wersji i zobowiązań;

b) *okres obowiązywania zobowiązań*: zasadniczo zobowiązania są ważne do końca okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2015 r. Ważność zobowiązań dotyczących DEPFA Bank plc i jego spółek zależnych zasadniczo wygaśnie jednak po restrytywizacji DEPFA Bank plc, jeżeli dojdzie do niej we wcześniejszym terminie. W takim przypadku Niemcy uprzednio poinformują Komisję o sprzedaży i nie sfinalizują jej bez zgody Komisji, jeżeli miałyby do niej dojść przed dniem 31 grudnia 2013 r. Ważność zobowiązań dotyczących PBB wygasa po restrytywizacji PBB, jednak w żadnym razie nie przed dniem 31 grudnia 2013 r.;

c) *linie biznesowe*: Niemcy dopilnują, aby nową działalność prowadził wyłącznie PBB i aby dokonywał tego wyłącznie w ramach dwóch linii biznesowych – finansowania nieruchomości i finansowania inwestycji publicznych. Wstrzymuje się wszystkie pozostałe linie biznesowe (w bilansie PBB pozostanie portfel finansowania budżetowego, jednak jako portfel likwidowany), a wszystkie pozostałe jednostki grupy HRE wstrzymają swoją działalność gospodarczą;

d) *restrytywizacja PBB*: Niemcy dokonają restrytywizacji PBB jak najszybciej i nie później niż w dniu 31 grudnia 2015 r.;

e) *ograniczenie wzrostu PBB*: Niemcy dopilnują, aby stopy wzrostu PBB nie przekraczały określonych limitów mierzonych pod względem sumy bilansowej oraz wartości nowej działalności;

⁽²⁰⁾ Dokument zawierający wszystkie zobowiązania jest dołączony do niniejszej decyzji.

- f) *likwidator*: Niemcy dopilnują, aby po dniu 30 września 2013 r. PBB nie świadczył usług w zakresie zarządzania aktywami ani usług w zakresie refinansowania na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM, oraz aby z organizacyjnego punktu widzenia usługi te mogły zostać przejęte przez strony trzecie;
- g) *obecność na rynku*: Niemcy dopilnują, aby PBB nabywał przedsiębiorstwa w celu rozwoju nowej działalności jedynie na następujących rynkach geograficznych:
- (i) finansowanie nieruchomości:
- podstawowe rynki ⁽²¹⁾: Niemcy, Zjednoczone Królestwo, Francja i Hiszpania,
 - dalsze rynki: Szwecja, Polska, Republika Czeska, Belgia, Niderlandy, Luksemburg, Austria, Szwajcaria, Dania, Finlandia, Norwegia, Słowacja i Węgry;
- (ii) finansowanie inwestycji publicznych:
- podstawowe rynki: Niemcy, Francja, Hiszpania i Włochy,
 - dalsze rynki: Szwajcaria, Austria, Polska, Węgry, Republika Czeska, Słowacja, Szwecja, Norwegia, Dania, Finlandia, Belgia, Niderlandy, Luksemburg i Zjednoczone Królestwo;
- h) *wynagrodzenie za korzystanie z likwidatora*: Niemcy dopilnują, aby HRE w granicach swoich możliwości wypłacił odpowiednie wynagrodzenia w zamian za korzystanie z usług likwidatora, czyli FMS-WM. W szczególności Niemcy dopilnują, aby Bundesanstalt für Finanzmarktstabilisierung („FMSA”) nakazał HRE wypłatę 1,59 mld EUR na rzecz FMS-WM bezpośrednio albo za pośrednictwem jego spółek zależnych. Do płatności tej są zasadniczo zobowiązane spółki zależne HRE, które przeniosły aktywa na rzecz likwidatora i które posiadają wskaźnik kapitału podstawowego przekraczający 15 %. PBB zachowa i będzie gromadzić zyski w celu zwrotu cichego udziału;
- i) *ograniczenia dotyczące płatności kuponowych i podziału zysku*: Niemcy dopilnują, aby HRE i jego spółki zależne powstrzymały się, w granicach określonych prawem, od płatności kuponowych i podziału zysku;
- j) *ograniczenia dotyczące zwrotów*: Niemcy dopilnują, aby HRE i jego spółki zależne powstrzymały się od spłacania istniejących instrumentów finansowych;
- k) *zakaz przejmowania*: Niemcy dopilnują, aby HRE i jego spółki zależne nie nabywały innych przedsiębiorstw w okresie restrukturyzacji;
- l) *zobowiązania dotyczące technologii informacyjnej HRE/PBB*: Niemcy zapewnią pełne wdrożenie projektu powstałego w celu usprawnienia systemów informatycznych banku;
- m) *zobowiązanie dotyczące wskaźnika RAROC*: Niemcy dopilnują, aby w ramach nowej strategicznej działalności PBB nie udzielano żadnych nowych kredytów, których wskaźnik zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko (wskaźnik RAROC) wynosi mniej niż 10 % dla poszczególnych transakcji;
- n) *powiernik monitorujący*: Niemcy zapewnią prawidłową realizację planu restrukturyzacji i wszystkich zobowiązań oraz stałe monitorowanie tej realizacji przez wystarczająco wykwalifikowanego powiernika monitorującego.

VI. OCENA POMOCY

VI.1. Wystąpienie pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i ewentualni beneficjenci

- (71) Różne przedmiotowe środki zostały wdrożone albo bezpośrednio przez Niemcy albo przez SoFFin, czyli podmiot utworzony i kontrolowany przez rząd niemiecki, a więc wiążą się z wykorzystaniem zasobów państwowych. Środki te przynoszą selektywną korzyść HRE, umożliwiając bankowi pozyskanie nowego kapitału i gwarancji oraz korzystanie ze środków na rzecz ratowania aktywów na warunkach korzystniejszych niż zwykłe warunki rynkowe. HRE jest bankiem działającym na szczeblu międzynarodowym, konkurującym z innymi bankami w Niemczech i innych państwach. W związku z tym z tych samych powodów, które zostały już przedstawione w poprzednich decyzjach Komisji w sprawie HRE ⁽²²⁾, przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (72) W grupie HRE jedynie PBB (i jego spółki zależne) prowadzi nową działalność gospodarczą, a zatem jest aktywny na rynkach. PBB można zatem uznać za podmiot kontynuujący działalność byłego HRE (choć w ograniczonym zakresie, jak wyjaśniono w motywie 63). Wszystkie pozostałe podmioty grupy HRE (tj. DEPFA Bank plc i jego spółki zależne oraz HRE Finance i.L.) znajdują się w stanie likwidacji i ich działalność jest ograniczona do minimum umożliwiającego kontrolowaną likwidację, jednak nie podejmują się one nowej działalności.

⁽²¹⁾ PBB posiada ugruntowaną sieć oddziałów na rynkach podstawowych, ale nie na dalszych rynkach.

⁽²²⁾ Decyzja Komisji z dnia 2 października 2008 r. (Dz.U. C 293 z 15.11.2008, s. 1); decyzja Komisji z dnia 7 maja 2009 r., zastąpiona decyzją z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie C 15/09 (ex N 196/09) (Dz.U. C 240 z 7.10.2009, s. 11); decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawach C 15/09 (ex N 196/09), N 333/09 i N 557/09 (Dz.U. C 13 z 20.1.2010, s. 58); decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie N 694/09 (Dz.U. C 25 z 2.2.2010, s. 14); decyzja Komisji z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie N 161/10 (Dz.U. C 190 z 14.7.2010, s. 7); decyzja Komisji z dnia 24 września 2010 r. w sprawach C 15/09 (ex N 196/09) i N 380/10 (Dz.U. C 300 z 6.11.2010, s. 6).

- (73) Ostatecznym celem i skutkiem wszystkich środków pomocy (niezależnie, czy formalnie przyznano je HRE, HRE Holding, PBB czy DEPFA Bank plc) jest umożliwienie PBB kontynuacji działalności na rynkach. Elementem zakłócającym konkurencję jest zatem dalsze istnienie PBB na rynkach. DEPFA Bank plc można (tak jak FMS-WM) uznać jedynie za likwidatora aktywów, które z różnych powodów nie zostały przeniesione na rzecz FMS-WM („bank likwidujący złe aktywa”). Będzie on realizował swoje aktywa w miarę ich zapadalności lub poprzez ich sprzedaż na rynku, jednak od daty notyfikacji niniejszej decyzji nie będzie zawierał umów na nową działalność⁽²³⁾.
- (74) W świetle faktu, że PBB stanowi zatem kontynuację gospodarczą HRE, i zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji⁽²⁴⁾ uznaje się PBB za beneficjenta pomocy, poniższa ocena zgodności pomocy będzie zatem dotyczyć w szczególności PBB.
- (75) W odniesieniu do opinii wyrażonej przez Heisse Kursawe Eversheds, zgodnie z którą wyeliminowanie stanowi pomoc państwa, Komisja zauważa, że zastrzyki kapitałowe na rzecz HRE stanowią pomoc państwa, wyeliminowanie akcjonariuszy mniejszościowych (tj. nabycie ich akcji poprzez dokonanie płatności na rzecz tych akcjonariuszy) samo w sobie nie zawiera elementu pomocy, ponieważ nie zapewnia bankowi korzyści dzięki wykorzystaniu zasobów państwowych. Z wyeliminowaniem wiązała się płatność ze strony państwa na rzecz akcjonariuszy mniejszościowych, ale nie miało to żadnego skutku gospodarczego dla HRE. Z punktu widzenia HRE zmianie uległa jedynie struktura własności banku. W związku z tym w niniejszej decyzji nie jest konieczne dokonanie oceny kwestii, czy wyeliminowanie naruszyło postanowienia Traktatu dotyczące swobodnego przepływu kapitału.

VI.2. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

VI.2.1. Stosowanie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE

- (76) Na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli zarządza ona poważnym zaburzeniem w gospodarce państwa członkowskiego. Ponieważ upadek banku o znaczeniu

systemowym może bezpośrednio wpływać na rynki finansowe i pośrednio na całą gospodarkę państwa członkowskiego, Komisja obecnie, w świetle trwającej sytuacji zagrożenia na rynkach finansowych, opiera na tym postanowieniu swoją oceną środków pomocy państwa stosowanych w sektorze bankowym na mocy przepisów dotyczących pomocy państwa.

- (77) Komisja nie ma podstaw, aby wątpić o słuszności uznania przez Niemcy HRE za bank o znaczeniu systemowym, w szczególności w świetle pozycji, jaką zajmował on wcześniej na niemieckim rynku listów zastawnych, pierwotnej wielkości bilansu HRE i liczby instrumentów pochodnych posiadanych wcześniej przez HRE.
- (78) Komisja zauważa, że HRE otrzymał pomoc na ratowanie, którą Komisja uznała za zgodną z rynkiem wewnętrznym; pomoc tę należy jednak teraz ocenić w celu określenia, czy można ją uznać za pomoc na restrukturyzację zgodną z rynkiem wewnętrznym. Komisja musi zatem ocenić teraz zgodność tych środków i wszystkich kolejnych środków restrukturyzacyjnych, tj. gwarancji w wysokości 52 mld EUR i zastrzyku kapitałowego w wysokości 2,08 mld EUR, na podstawie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości i komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

VI.2.2. Ocena na podstawie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości

- (79) Każde przeniesienie aktywów na rzecz likwidatora musi odbywać się zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej jakości. Ponadto w komunikacie w sprawie restrukturyzacji wyraźnie stwierdza się, że odpowiednia opłata z tytułu jakiegokolwiek interwencji państwa jest zasadniczo jednym z najodpowiedniejszych ograniczeń zakłóceń konkurencji, ponieważ ogranicza kwotę pomocy państwa. Wymagane może być także ograniczenie rozwoju banku na niektórych polach działalności gospodarczej lub obszarach geograficznych, na przykład poprzez środki zaradcze oparte na warunkach rynkowych, takie jak szczególne wymogi kapitałowe, jeżeli rynek miałby zostać osłabiony przez bezpośrednie ograniczenia rozwoju lub w celu ograniczenia pokusy nadużyć.

⁽²³⁾ Zobowiązanie to w odniesieniu do likwidacji samo w sobie nie uniemożliwia sprzedaży przez Niemcy części DEPFA Bank plc lub całego DEPFA Bank plc lub którejkolwiek z jego spółek zależnych w późniejszym terminie. Jeżeli do tego rodzaju sprzedaży miałyby dojść przed końcem grudnia 2013 r., zostanie ona zgłoszona Komisji i nie będzie dokonana przed udzieleniem zgody przez Komisję. W scenariuszu, w którym grupa DEPFA Bank plc lub którakolwiek z jej części miałyby rozpocząć wznowienie działalności na rynku, zobowiązanie to umożliwi Komisji zbadanie, czy jakakolwiek pomoc państwa, z której korzystała DEPFA Bank plc, zakłócała konkurencję oraz w razie potrzeby podjęcie odpowiednich środków w celu zmniejszenia takiego zakłócenia.

⁽²⁴⁾ Zob. na przykład decyzja Komisji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie SA.32745 (2011/NN, Kommunalkredit, dotychczas nieopublikowana).

- (80) W odniesieniu do kwalifikowalności aktywów przeznaczonych do przeniesienia, w pkt 34 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości uznaje się potrzebę pragmatycznego i elastycznego podejścia do wyboru rodzajów aktywów podlegających środkom związanym z aktywami o obniżonej jakości. Komisja stosowała taką elastyczność w innych przypadkach pomocy państwa i zatwierdziła przeniesienie aktywów, które, ściśle rzecz biorąc, nie były zagrożone, ale nie miały strategicznego znaczenia w świetle gruntownej zmiany modelu działalności przedmiotowego banku.

- (81) Jak określono w pkt 46 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości konieczne jest jednoznaczne rozdzielanie – pod względem funkcjonalnym i organizacyjnym – banku będącego beneficjentem od jego aktywów o obniżonej jakości, co powinno ułatwić bankowi skoncentrowanie działań na przywracaniu rentowności oraz zapobiec ewentualnym konfliktom interesów. Komisja rozumie, że w momencie utworzenia likwidatora nie było możliwe, szczególnie ze względów technicznych, natychmiastowe zerwanie powiązań między PBB i FMS-WM. Sytuacji tej należy jednak jak najszybciej zaradzić. Na tej podstawie Niemcy podjęły zobowiązanie, zgodnie z którym PBB osiągnie pełną niezależność organizacyjną pod względem związanych usług i nie będzie świadczyć tych usług na rzecz FMS-WM po dniu 30 września 2013 r.
- (82) W odniesieniu do wyceny i podziału obciążenia w pkt 21 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości stwierdza się, że odpowiednie wynagrodzenia stanowi element wymogu dotyczącego podziału obciążenia. Komisja dopilnuje, zgodnie z załącznikiem IV do komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości, aby w każdym przypadku przy wycenie środków na rzecz ratowania aktywów wzięto pod uwagę wynagrodzenie dla państwa w odpowiedni sposób uwzględniające ryzyko przyszłych strat, którego wartość wykracza poza ryzyko znajdujące odzwierciedlenie przy określaniu rzeczywistej wartości ekonomicznej. Zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji w zakresie środków⁽²⁵⁾ na rzecz ratowania aktywów ocena niezbędnego wynagrodzenia efektu uwolnienia aktywów będzie opierać się na przeniesieniu według rzeczywistej wartości ekonomicznej, nawet jeżeli wartość ta jest niższa od wartości przekazania.
- (83) W pkt 41 w sprawie aktywów o obniżonej jakości stwierdza się, że wartość przekazania powinna odpowiadać rzeczywistej wartości ekonomicznej. Jeżeli państwa członkowskie uznają za konieczne – w szczególności dla uniknięcia niewypłacalności technicznej – posłużyć się wartością przekazania aktywów, która przekraczałaby ich rzeczywistą wartość ekonomiczną, można tę wartość zaakceptować, jedynie jeżeli towarzyszy jej dogłębna restrukturyzacja oraz wprowadzenie warunków pozwalających na odzyskanie tej dodatkowej pomocy na późniejszym etapie, na przykład poprzez zastosowanie mechanizmów wycofania.
- (84) Na tej podstawie Komisja dochodzi do wniosku, że różnica między rzeczywistą wartością ekonomiczną a wartością przekazania, która ma zostać odzyskana na późniejszym etapie i która została ustalona przy wsparciu ze strony niezależnych ekspertów Komisji, wynosi 16,2 mld EUR, a także wzywa do przeprowadzenia szczególnie dogłębnej restrukturyzacji i ograniczenia rozmiarów banku. Zgodnie z ust. 21 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości nie jest konieczne żadne dodatkowe wynagrodzenie, ponieważ po odjęciu *a priori* kapitału w wysokości 16,2 mld EUR ze środkiem nie wiąże się żaden dalszy efekt uwolnienia aktywów⁽²⁶⁾.
- (85) Komisja zauważa, że Niemcy nie przewidziały wyraźnie odzyskania tej kwoty. Uwzględniły jednak klauzule umożliwiające odzyskanie w jak największym stopniu. Obejmują one następujące elementy:
- a) płatność warunkową 1,59 mld EUR ze strony HRE na rzecz likwidatora;
 - b) wykorzystywanie przez PBB zysków zatrzymanych do wykupu cichych udziałów Republiki Federalnej Niemiec;
 - c) po dokonaniu pełnej płatności 1,59 mld EUR podgrupa DEPFA Bank plc (tj. spółka dominująca i wszystkie spółki zależne) musi wypłacić na rzecz Niemiec odpowiednie wynagrodzenie za wsparcie ze strony państwa;
 - d) chociaż HRE został znacjonalizowany, Niemcy planują reprivatyzację PBB, co oznacza, że Niemcy osiągną przychody z późniejszej reprivatyzacji. Ze względu na fakt, że państwo przejęło bank na własność publiczną i obecnie planuje jego reprivatyzację, można również twierdzić, że państwo będzie starało się odzyskać jak największą część swojego wkładu i że byli akcjonariusze wnieśli odpowiedni wkład.
- Ponadto proponowana restrukturyzacja ma niezwykle dogłębny charakter i uwzględni drastyczne ograniczenie rozmiarów głównej instytucji banku zachowującej dobre aktywa do około 15 % rozmiaru HRE na koniec 2008 r. W połączeniu z zobowiązaniami w zakresie ograniczenia wzrostu, ograniczeń zakresu produktów, ładu korporacyjnego i reprivatyzacji w oparciu o procedurę przetargową cały pakiet restrukturyzacyjny można uznać za wystarczająco dogłębny w rozumieniu komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości.
- (86) Komisja zauważa również, że wątpliwości, które podniosła w odniesieniu do gotowości i zdolności Niemiec i HRE do zapewnienia pełnej przejrzystości *ex ante* i ujawnienia utraty wartości zostały zmniejszone za sprawą dostarczenia kompleksowych danych przez zespół wyznaczony w tym celu przez bank. Ponadto częściowo na żądanie Komisji HRE zlecił przeprowadzenie kontroli zestawu danych banku pod kątem spójności i jakości, co ułatwiło ekspertom Komisji przeprowadzenie ostatecznej oceny. Ponadto Niemcy i PBB zobowiązały się do wprowadzenia daleko idących ulepszeń systemów zarządzania ryzykiem i zgłaszania ryzyka w celu rozwiania obaw Komisji dotyczących ewentualnych braków w systemach informacji zarządczej w przyszłości.

VI.2.3. Zgodność z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (87) Komunikat w sprawie restrukturyzacji określa zasady pomocy państwa mające zastosowanie do restrukturyzacji instytucji finansowych w dobie kryzysu. Zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, aby restrukturyzacja instytucji finansowej w kontekście nsiobecnego

⁽²⁵⁾ Por. decyzja Komisji 2010/395/UE w sprawie C 17/09, LBBW (Dz.U. L 188 z 21.7.2010, s. 1), i decyzja Komisji 2010/608/UE w sprawie C 10/09, ING (Dz.U. L 274 z 19.10.2010, s. 139).

⁽²⁶⁾ Por. decyzja Komisji 2010/395/UE.

kryzysu finansowego była zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, musi ona prowadzić do przywrócenia długoterminowej rentowności banku, wiązać się z wystarczającym wkładem własnym beneficjenta (podział obciążenia) i zawierać wystarczające środki ograniczające zakłócenie konkurencji⁽²⁷⁾.

- (88) Wartość zastrzyków kapitałowych już przyznanych, wartość nadal przewidywanego zastrzyku kapitałowego i wartość pomocy państwa wynikającej z przeniesienia aktywów łącznie stanowi ponad 20 % aktywów ważonych ryzykiem, które HRE posiadał przed kryzysem.

VI.2.3.1. Przywrócenie długoterminowej rentowności PBB

- (89) Zgodnie z sekcją 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji Niemcy przedstawiły kompleksowy i szczegółowy plan restrukturyzacji, w którym określono przyczyny trudności finansowych HRE i przedstawiono szczegółowe informacje na temat modelu działalności.

Przyczyny trudności finansowych, których doświadczył HRE

- (90) Z planu restrukturyzacji i dodatkowych informacji przedstawionych przez Niemcy wynika, że trudności HRE były związane głównie:
- ze statusem HRE, a w szczególności jego spółki zależnej DEPFA Bank plc, jako banku uzależnionego wyłącznie od rynku hurtowego bez finansowania franczyzy, tak że HRE był w znacznym stopniu uzależniony od pozostawania w nienaruszonym stanie międzybankowego rynku pieniężnego, na którym po upadku Lehman Brothers doszło do tymczasowej całkowitej stagnacji;
 - z problemem dawnych zasobów związanym z aktywami, które nie wykazywały odpowiednich zwrotów z inwestycji przy uwzględnieniu ich faktycznego profilu ryzyka; oraz
 - z faktem, że HRE powstał w wyniku połączenia kilku mniejszych banków korzystających z różnych aplikacji informatycznych, które nie zostały zintegrowane w kompleksowy, skoordynowany system zarządzania ryzykiem.

Model działalności

- (91) Jak wskazano powyżej, celem restrukturyzacji i planowanych środków, które zasadniczo wiążą się z finansowaniem banku i systemów kontroli wewnętrznej, jest zapobiegnięcie ponownemu wystąpieniu problemów w zakresie płynności grożących niewypłacalnością. W planie restrukturyzacji bardzo konkretnie zajęto się głównymi obawami, koncentrując się na

bardziej stabilnej, opartej na listach zastawnych koncepcji finansowania poprzez znaczne zmniejszenie wcześniejszej zależności do międzybankowego rynku pieniężnego, usprawnienie i integrację systemów informatycznych banku i zmniejszenie zakresu geograficznego, sieci oddziałów i bezwzględnej wielkości działalności. Zaprzestanie działalności w innych obszarach i traktowanie ich jako portfela likwidowanego w bilansie PBB stanowi logiczne uzupełnienie tej koncepcji.

- (92) W rezultacie dwie utrzymane linie biznesowe PBB będą ukierunkowane wyłącznie na aktywa kwalifikujące się jako niemieckie listy zastawne w postaci niemieckich hipotecznych listów zastawnych (*Hypothekenspfandbriefe*) albo niemieckich publicznych listów zastawnych (*öffentliche Pfandbriefe*). Argument, że przyjęcie tego rodzaju bardziej konserwatywnej strategii handlowej powinno doprowadzić do jakościowej poprawy działalności kredytowej, jest wiarygodny, w szczególności w świetle szczególnych wymogów niemieckiej ustawy o listach zastawnych dotyczących zarządzania, monitorowania i kontroli ryzyka oraz przewidzianych w ustawie środków ochronnych, takich jak ograniczenia wskaźnika wartości pożyczki.

- (93) W motywie 92 decyzji w sprawie rozszerzenia z dnia 24 września 2010 r. (por. motyw 15 niniejszej decyzji) Komisja wyraziła wątpliwości co do możliwości osiągnięcia przez bank wystarczającej marży z jego przyszłych obszarów działalności, szczególnie w sektorze finansów publicznych, który charakteryzuje się niskimi marżami. Niektóre poprzednie działania HRE w zakresie finansowania sektora publicznego, a mianowicie działania w zakresie finansowania inwestycji publicznych, będą kontynuowane. Działanie w zakresie finansowania inwestycji publicznych będą dotyczyć jednak wyłącznie produktów związanych z inwestycjami klientów z sektora publicznego. Można je zatem odróżnić od działań w zakresie finansowania budżetu, tj. niezaangażowanego finansowania władz publicznych charakteryzującego się szczególnie niskimi marżami. W dostosowanym modelu działalności zaprzestaje się działań w zakresie finansowania budżetu o niskiej marży (odpowiadają one około 75 % wcześniejszych działań w zakresie finansowania sektora publicznego), a wynikający z tej sytuacji portfel przechodzi w stan likwidacji w bilansie PBB, tak aby rozwiać wspomniane obawy Komisji. Ponadto do rozwiania tych obaw przyczynia się zobowiązanie Niemiec do dopilnowania, aby w ramach nowej działalności strategicznej PBB nie udzielał nowych kredytów, których wskaźnik RAROC wynosi mniej niż 10 % dla poszczególnych transakcji.

- (94) Komisja zauważa również, że zachowanie finansowania inwestycji publicznych jako drugiej linii biznesowej PBB zmniejszy obawy uczestników rynku i agencji ratingowych związanych z brakiem dywersyfikacji ze strony banków ograniczających swoją działalność do jednej linii biznesowej (znanych jako „banki jednej linii biznesowej”), przez co są one nazbyt zależne od jednego obszaru działalności. Posiadanie dwóch linii biznesowych o potencjalnie różnych cyklach koniunktury powinno umożliwić PBB zabezpieczenie bardziej stabilnych i przewidywalnych przychodów oraz osiągnięcie wymaganej dostrzegalności wśród inwestorów instytucjonalnych.

⁽²⁷⁾ W tym względnie Komisja zgadza się z uwagami Heisse Kursawe Eversheds, zgodnie z którymi zatwierdzenie pomocy na rzecz HRE jest możliwe jedynie na podstawie planu zrównoważonej restrukturyzacji.

- (95) Wynikiem obranej koncepcji restrukturyzacji będzie przetrwała struktura organizacyjna w skutek zaprzestania działalności dodatkowej, takiej jak działalność na rynkach kapitałowych i w zakresie zarządzania aktywami, oraz znacznego zmniejszenia sieci oddziałów. Zamknięto już dużą liczbę punktów sprzedaży; zgodnie z bardziej szczegółowym regionalnym modelem działalności, cztery z tych punktów sprzedaży (w Berlinie, Hamburgu, obszarze Ren/Ruhra i Sztokholmie) zostaną ponownie otwarte.
- (96) W planie restrukturyzacji gwarantuje się, że PBB nie zwiększy nadmiernie swojej obecności na rynkach. W odniesieniu do obu linii biznesowych nakłada się ograniczenia w zakresie nowych kredytów. Na odpowiednich podstawowych rynkach PBB zamierza osiągnąć udziały w rynku w wysokości 1–2 % w przypadku działalności w zakresie finansowania inwestycji publicznych i 2–6 % w przypadku działalności w zakresie finansowania nieruchomości.
- (97) Komisja zauważa, że bank rozpoczął już eliminację słabych stron swojego systemu informatycznego, który początkowo był dosyć różnorodny i wykazywał poważne braki, w szczególności w przypadku funkcjonalności i aplikacji w zakresie zarządzania ryzykiem. W 2009 r. HRE utworzył wieloletni projekt dotyczący całej grupy zwany „New Evolution” z budżetem w wysokości około 180 mln EUR, mający na celu przekształcenie stanu technologii informatycznych. W ramach projektu zostaną wprowadzone różnego rodzaju usprawnienia systemu w sześciu kolejnych etapach. Zakres projektu obejmuje m.in. usprawnienia operacyjne, takie jak połączenie systemów zarządzania wierzytelnościami, usprawnienia systemu informatycznego dotyczące zarządzania ryzykiem w zakresie ryzyka kredytowego, rynkowego i ryzyka utraty płynności, normalizacja systemów jednostek operacyjnych, a także poprawa dokładności, szczegółowości i jakości informacji i danych. Z dostarczonych informacji dotyczących zawartości i postępów procesu przekształcenia technologii informatycznej wynika, że obrano odpowiednie podejście w odniesieniu do początkowych problemów i problemy te można w wymaganym stopniu rozwiązać w trakcie okresu restrukturyzacji PBB. Zdaniem Komisji przyszły system informatyczny będzie funkcjonalną, efektywną platformą w zakresie terminowego i ostrożnego zarządzania ryzykiem właściwego dla procesów biznesowych. Ważną kwestią jest zatem jego pełne wdrożenie.
- (98) Płynność, wypłacalność i dochodowość PBB ⁽²⁸⁾ uznaje się za główne wskaźniki rentowności banku, ocenianie w oparciu o scenariusz podstawowy oraz scenariusz warunków skrajnych ⁽²⁹⁾.

Płynność

- (99) Według planu restrukturyzacji PBB nie będzie już korzystać z gwarancji państwowych w zakresie jego refinansowania. PBB pozostaje jednak instytucją wykorzystującą jako źródło finansowania środki dostępne na rynku hurtowym, nie zajmującą się finansowaniem franczyzy.

⁽²⁸⁾ Zgodnie z praktyką nie ocenia się rentowności części grupy znajdujących się w likwidacji, takich jak DEPFA Bank plc.

⁽²⁹⁾ W scenariuszu warunków skrajnych zasadniczo zakłada się wystąpienie największego wstrząsu, tak jak w teście warunków skrajnych Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego z 2010 r. i scenariusza recesji z podwójnym tąpnięciem PKB mających wpływ na rezerwy na warunkowe straty kredytowe, kwotę aktywów ważonych ryzykiem i poziomy przedłużenia.

Sytuację tę łagodzi strategia PBB polegająca na znacznym ograniczeniu kwoty niezabezpieczonych środków finansowych wymaganych i stosowanych do emisji listów zastawnych uznawanych za stabilniejsze źródło finansowania.

- (100) Ponieważ poważny niedobór płynności stanowił jedną z głównych przyczyn problemów HRE, które ostatecznie doprowadziły do konieczności zastosowania wsparcia ze strony państwa, w planie restrukturyzacji przewidziano odpowiednią rezerwę gotówki i zbywalnych aktywów przy uwzględnieniu wszelkich skutków, które mogą wynikać z wymogów pakietu Bazylea III. Rezerwa ta jest największa na początku okresu restrukturyzacji i z czasem będzie ulegała zmniejszeniu. Według scenariusza podstawowego rezerwa gotówki i zbywalnych aktywów wynosiłaby około [12–17] % bilansu PBB przed końcem 2011 r. i osiągnęłaby poziom około [7–17] % przed końcem 2015 r. Według scenariusza warunków skrajnych rezerwa gotówki i zbywalnych aktywów przekroczyłaby poziom [7–10] % bilansu PBB przed końcem 2011 r. i osiągnęłaby poziom około [7–10] % przed końcem 2015 r. Zdaniem Komisji sytuacja w zakresie płynności zdaje się być odpowiednia zarówno według scenariusza podstawowego, jak i według scenariusza warunków skrajnych.

Wypłacalność

- (101) Posiadając współczynnik adekwatności kapitałowej na bazie kapitału Tier I (obliczany według metody wewnętrznych ratingów określonej w regulacjach Bazylea II) na poziomie 12,9 % na koniec 2011 r. według scenariusza podstawowego lub na poziomie 10,5 % według scenariusza warunków skrajnych, PBB posiada wystarczający kapitał i spełni minimalne wymogi kapitałowe w okresie restrukturyzacji. Zgodnie z założeniami przyjętymi w planie restrukturyzacji, współczynnik adekwatności kapitałowej na bazie kapitału Tier I na koniec 2015 r. wyniesie 12,4 % według scenariusza podstawowego lub 11,3 % według scenariusza warunków skrajnych. Spadek współczynnika adekwatności kapitałowej na bazie kapitału Tier I w scenariuszu podstawowym zasadniczo jest spowodowany przewidzianym zwiększeniem się liczby aktywów ważonych ryzykiem wynikającym z planowanego wzrostu, a nie ze strat (w scenariuszu podstawowym PBB wykazuje pozytywne wyniki po opodatkowaniu w okresie 2011–2015; jedynie w scenariuszu warunków skrajnych PBB nie osiągnęłoby progno rentowności po opodatkowaniu w latach 2011 i 2012).

Dochodowość

- (102) Oczekuje się, że w okresie restrukturyzacji zwiększy się dochodowość PBB. Zgodnie z planem restrukturyzacji w scenariuszu podstawowym osiągnięty przez PBB zysk netto po opodatkowaniu wyniesie [110–150] mln EUR w 2011 r. i [280–320] mln EUR w 2015. O ile w 2011 r. wynik ten odpowiadałby zwrotowi z kapitału (po opodatkowaniu) w wysokości jedynie [3–6] %, to jednak na koniec okresu restrukturyzacji w 2015 r. odpowiadałby zwrotowi z kapitału (po opodatkowaniu) w wysokości [8–11] %. Docelową dochodowość w scenariuszu podstawowym można zatem uznać za zadawalającą dla banku prowadzącego działalność określoną w planie restrukturyzacji, zarówno z punktu widzenia rentowności, jak i w świetle planowanej reprivatyzacji PBB. Zdaniem Niemiec dla PBB zyski netto po opodatkowaniu zrównoważą straty poniesione w poprzednich latach. W świetle przeniesionych strat oznacza to, że PBB będzie zarejestrować straty bilansowe (*Bilanzverluste*) do roku 201[...], jednak nie w roku 201[...] w kontekście wykupu cichych udziałów.

(103) Tabela 1: Prognoza zysków i strat PBB, międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej (MSSF) (scenariusz podstawowy), według planu restrukturyzacji

		2011	2012	2013	2014	2015
Wynik odsetkowy netto i podobne zyski	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dochód z prowizji netto	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dochód z działalności operacyjnej	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezerwy na straty kredytowe	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty administracyjne	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Bilans pozostałych dochodów/kosztów	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk/strata przed opodatkowaniem	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Podatki	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk/strata po opodatkowaniu	w mln EUR	[110–150]	[140–160]	[170–220]	[240–270]	[280–320]

(104) Przy ocenie głównych czynników wpływających na dochodowość PBB, możliwe jest określenie dwóch źródeł dochodowości: po pierwsze, przychody PBB wynikające z działań handlowych banku wzrosną i, po drugie, zmniejszą się koszty operacyjne.

(105) W odniesieniu do wzrostu przychodów w planie restrukturyzacji zakłada się, że możliwe jest zwiększenie średniej marży przy kredytach, w szczególności poprzez zabezpieczenie nowej i bardziej dochodowej działalności. W odniesieniu do linii biznesowej dotyczącej finansowania nieruchomości oczekuje się wzrostu marży netto obliczonych dla aktualnych portfeli z [85–100] bp (punktów bazowych) do [105–120] bp w 2011 r., [105–110] bp w 2012 r. i [95–100] bp w następnych latach. W ramach linii biznesowej w zakresie finansowania inwestycji publicznych otrzymana marża netto wyniesie [27–35] bp w trakcie całego okresu restrukturyzacji, co stanowi znaczną poprawę marży netto w wysokości [6–12] bp obliczonej dla istniejących portfeli operacji w zakresie finansowania sektora publicznego⁽³⁰⁾. Poprawa ta wynika w dużym stopniu z zaprzestania w przyszłości działań w zakresie finansowania budżetowego, które charakteryzują się szczególnie niskimi marżami.

(106) Ze względu na znaczenie zabezpieczenia wystarczająco wysokiej marży, zobowiązanie Niemiec, zgodnie z którym w ramach nowej działalności strategicznej PBB nie będzie udzielać nowych kredytów, których wskaźnik RAROC wynosi mniej niż 10 % dla poszczególnych transakcji, jest odpowiednie i konieczne.

(107) W latach 2011 i 2012 opłaty wygenerowane przez usługi w zakresie zarządzania aktywami świadczone na rzecz FMS-WM („banku likwidującego złe aktywa” HRE) stanowi ważne źródło dochodu dla PBB. Jak określono w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej jakości, konieczne jest jednoznaczne rozdzielenie – pod względem

funkcyjnym i organizacyjnym – banku będącego beneficjentem od jego aktywów o obniżonej jakości, co powinno ułatwić bankowi skoncentrowanie działań na przywracaniu rentowności oraz zapobiec ewentualnym konfliktom interesów. Komisja rozumie, że w momencie utworzenia likwidatora nie było możliwe, szczególnie ze względów technicznych, natychmiastowe zerwanie powiązań między PBB i FMS-WM. Sytuacji tej należy jednak jak najszybciej zaradzić. Na tej podstawie Niemcy podjęły zobowiązanie, zgodnie z którym PBB osiągnie pełną niezależność organizacyjną pod względem związanych usług i nie będzie świadczyć tych usług na rzecz FMS-WM po dniu 30 września 2013 r. Dotyczy to również refinansowania FMS-WM. Zobowiązanie to przyczynia się również do zagwarantowania, że średnioterminowa dochodowość PBB jest samowystarczalna i nie opiera się już na dochodzie z opłat związanym z przenoszeniem aktywów o obniżonej jakości.

(108) Komisja zauważa, że PBB zamierza w znacznym stopniu zmniejszyć swoje koszty operacyjne. W okresie restrukturyzacji znacznej poprawie ulegnie wskaźnik kosztów do przychodów z [64–79] % w 2011 r. do [32–42] % w 2015 r. w scenariuszu podstawowym.

(109) PBB przyjął określone zdecydowane środki restrukturyzacyjne, które wpływają na ponoszone przez bank koszty. Zamknął on dużą liczbę punktów sprzedaży i zmniejszył swoją siłę roboczą o około 30 % (1 366 na koniec 2010 r., w porównaniu z 2 000 pracowników na koniec 2007 r.)⁽³¹⁾. Chociaż środki te będą miały pozytywny wpływ na koszty operacyjne w średnio- i długoterminowej perspektywie, proces restrukturyzacji wiąże się z wielkimi kosztami w perspektywie krótkoterminowej, w szczególności w zakresie płatności z tytułu zwolnień i wcześniejszych emerytur, opłat prawników i konsultantów itp. Zdaniem Komisji wiarygodne wydaje się założenie, zgodnie z którym koszty operacyjne ulegną stabilizacji na znacznie niższym poziomie po zakończeniu procesu restrukturyzacji.

⁽³⁰⁾ Portfel ten nie zawiera aktywów, które zostały przeniesione na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM.

⁽³¹⁾ W danych tych nie uwzględniono określonych osób (takich jak członkowie zarządu, członkowie rady nadzorczej).

- (110) Według scenariusza podstawowego po przeniesieniu na rzecz FMS-WM aktywów o obniżonej jakości, w wyniku którego bilans ulegnie znacznemu zmniejszeniu, posiadane przez PBB rezerwy na straty kredytowe są stabilne w okresie restrukturyzacji.
- (111) Komisja uznaje docelową dochodowość PBB za wystarczająco solidną na podstawie założeń poczynionych w scenariuszu warunków skrajnych, ponieważ nie jest zagrożona ani rentowność banku ani perspektywa reprivatyzacji PBB. Zgodnie z planem restrukturyzacji według scenariusza warunków skrajnych PBB zarejestrowałyby straty w wysokości [100–125] mln EUR w 2011 r., jednak na koniec okresu restrukturyzacji w 2015 r. oczekuje się, że PBB osiągnie zyski w wysokości [270–310] mln EUR. Wartość zwrotu z kapitału (po opodatkowaniu) byłaby ujemna w 2011 r. ($-[2,8-3,8]$ %) i w 2012 r., jednak w tym scenariuszu oczekuje się, że zwrot z kapitału w 2015 r. wyniósłby niemal [9–12] %.
- (112) Tabela 2: Prognozy zysków i strat PBB, międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej (MSSF) (scenariusz warunków skrajnych), według planu restrukturyzacji

		2011	2012	2013	2014	2015
Wynik odsetkowy netto i podobne zyski	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dochód z prowizji netto	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dochód z działalności operacyjnej	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezerwy na straty kredytowe	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty administracyjne	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Bilans pozostałych dochodów/kosztów	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk/strata przed opodatkowaniem	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Podatki	w mln EUR	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk/strata po opodatkowaniu	w mln EUR	- [100–125]	- [75–90]	[230–290]	[250–290]	[270–310]

- (113) W świetle usprawnień modelu działalności, infrastruktury technicznej i struktury organizacyjnej oraz ich wpływu na sytuację PBB pod względem oczekiwanej płynności, wypłacalności i dochodowości, Komisja jest zdania, że plan restrukturyzacji spełnia wymogi określone w komunikacie w sprawie restrukturyzacji w zakresie przywrócenia długoterminowej rentowności.

VI.2.3.2. Wkład własny/podział obciążenia

- (114) Zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji beneficjent musi odpowiednio uczestniczyć w kosztach restrukturyzacji. W sekcji 3 komunikatu w sprawie restrukturyzacji określono następujące zasady:
- a) pomoc na restrukturyzację powinno się ograniczyć do pokrycia tylko tych kosztów, które są konieczne do przywrócenia rentowności;
 - b) aby ograniczyć kwotę pomocy do niezbędnego minimum, do finansowania restrukturyzacji beneficjent powinien w pierwszej kolejności wykorzystywać

środki własne, co może się wiązać na przykład ze sprzedażą aktywów;

- c) koszty związane z restrukturyzacją powinno ponosić nie tylko państwo, ale również podmioty inwestujące w bank, bilansując straty dostępnym kapitałem i wnosząc odpowiednią opłatę z tytułu interwencji państwa. Podział obciążeń ma przyczynić się do osiągnięcia dwóch celów: ograniczenia zakłóceń konkurencji oraz rozwiązania kwestii związanych z pokusą nadużyć⁽³²⁾.
- (115) Wątpliwości Komisji dotyczące tego, czy pomoc ogranicza się do minimum niezbędnego do przywrócenia długoterminowej rentowności PBB, zostały rozwiane. Łącznie Niemcy zainwestowały lub zainwestują w HRE kwotę prawie 10 mld EUR. Część z tych zastrzyków kapitałowych, tj. 2,08 mld EUR, zostanie przeznaczona na dokapitalizowanie likwidatora, czyli FMS-WM; pozostała kwota 1,59 mld EUR zostanie przekazana do FMS-WM podczas restrukturyzacji. Około 63 % kapitału o wartości prawie 10 mld EUR pozostaje w posiadaniu grupy HRE.

⁽³²⁾ Zob. pkt 22 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

- (116) PBB jest jedynym podmiotem w ramach grupy HRE, który w przyszłości podejmie nową działalność gospodarczą, i tym samym będzie czynnym uczestnikiem konkurencji. W scenariuszu podstawowym przewiduje się, że współczynniki kapitału Tier I (na podstawie metody opartej na ratingu określonej w regulacjach Bazylea II) na koniec roku 2011 osiągną poziom 12,9 % i spadną nieznacznie w okresie restrukturyzacji do poziomu 12,4 % do końca 2015 r. Z planu restrukturyzacji jasno wynika, że bank spełni minimalne wymogi kapitałowe w okresie restrukturyzacji. Planowany współczynnik kapitału Tier I jest wysoki, ale zbliżony do współczynników kapitałowych konkurentów. W związku z kryzysem finansowym obecnie oczekuje się, że współczynniki kapitałowe banków będą zasadniczo wyższe niż przed kryzysem. Należy również pamiętać, że PBB, z uwagi na swoje problemy w okresie kryzysu, potrzebuje solidnej podstawy kapitałowej, aby przekonać uczestników rynku, że jest wiarygodnym partnerem handlowym. Według Komisji wartość zapewnionego kapitału i związane z nią współczynniki kapitałowe są zatem adekwatne i ograniczają się do niezbędnego minimum.
- (117) Ponadto HRE skorzystał z udzielenia gwarancji w łącznej kwocie 145 mld EUR, z której faktycznie wykorzystano kwotę 124 mld EUR. Wspomniane gwarancje były niezbędne, aby bank mógł prowadzić dalszą działalność, gdy groziła mu niewypłacalność, przynajmniej do momentu, w którym HRE miał możliwość przeniesienia aktywów o obniżonej jakości na rzecz FMS-WM. Wszystkie gwarancje wykorzystane przez grupę HRE, w łącznej wysokości 124 mld EUR, przeniesiono na rzecz FMS-WM ze skutkiem od dnia 1 października 2010 r. W związku z tym działalność PBB nie jest już uzależniona od gwarancji państwowych. Dzięki takiemu przeniesieniu możliwe było zapewnienie przyznania pomocy w formie gwarancji na okres ograniczony do niezbędnego minimum.
- (118) Jak stwierdzono w komunikacie w sprawie restrukturyzacji, banki będące beneficjentami powinny wykorzystywać do sfinansowania swojej restrukturyzacji w pierwszej kolejności zasoby własne, czego zasadniczo dokonuje się w drodze sprzedaży aktywów. HRE zlikwidował znaczną część swoich aktywów poprzez przeniesienie na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM, aktywów o wartości nominalnej 210 mld EUR oraz instrumentów pochodnych o wartości 280 mld EUR, tym samym skutecznie obcinając swój bilans o połowę. Omawiana transakcja nie doprowadziła jednak do powstania żadnej nadwyżki, która mogłaby stanowić wkład w pokrycie kosztów restrukturyzacji. Samo przeniesienie powinno być raczej uznane za pomoc państwa, ponieważ cena, którą HRE otrzymał z tytułu aktywów, przekraczała rzeczywistą wartość ekonomiczną aktywów o około 16,2 mld EUR. Niemniej jednak spółka sprzedała i obecnie nadal sprzedaje niektóre udziały w spółkach (np. Arsago ACM GmbH (we Frankfurcie), Arsago Holding AG (w Szwajcarii), DEPFA First Albany Securities LLC (w Nowym Jorku) i Collineo Asset Management GmbH).
- (119) HRE zapłacił SoFFin odsetki z tytułu wszystkich gwarancji udzielonych przez Niemcy, przy czym odpowiednie stopy procentowe wynosiły 0,5–0,8 % rocznie. W związku z tym, zgodnie z komunikatem Komisji „Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego”⁽³³⁾ („komunikatem bankowym”), spółka zapewniła odpowiednią realizację stopy zwrotu z tej części pomocy państwa. Bank nie zapewnił natomiast do tej pory realizacji stopy zwrotu z otrzymanego kapitału ani z ulgi kapitałowej wynikającej ze środków na rzecz ratowania aktywów i nie może zapewnić odpowiedniego mechanizmu wycofania w odniesieniu do elementu pomocy otrzymanego w formie aktywów o wartości przekazanym wyższej niż rzeczywista wartość ekonomiczna tych aktywów.
- (120) W świetle ogólnej sytuacji gospodarczej HRE można stwierdzić, że bank po prostu nie miał możliwości w znaczący sposób uczestniczyć dalej w kosztach restrukturyzacji⁽³⁴⁾. W związku z tym brak wkładu własnego musi zostać zrekompensowany w szczególności poprzez zastosowanie środków strukturalnych o dużym zasięgu w ramach planu restrukturyzacji w celu zapewnienia odpowiedniego podziału obciążenia związanego z ratowaniem banku pomiędzy bank a jego akcjonariuszy. Zasadniczo Komisja uważa, że kwota pomniejszenia określona w planie restrukturyzacji, dotycząca rozmiaru organizacji, obecności na rynku, zakresu działalności i sumy bilansowej, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności w przedmiotowym przypadku, we właściwy sposób rekompensuje brak odpowiedniego wkładu własnego.
- (121) Należy również zwrócić uwagę, że bank został przejęty przez sektor publiczny oraz że kwota rekompensaty, jaką otrzymali jego byli akcjonariusze, została ustalona na podstawie wartości spółki bez uwzględnienia pomocy państwa⁽³⁵⁾. Wynik ten jest elementem pozytywnym z punktu widzenia pomocy państwa i oznacza, że byli akcjonariusze zostali wyparci, w związku z czym można uznać, iż w dostatecznym stopniu uczestniczyli w kosztach restrukturyzacji HRE.
- (122) Ponadto jeżeli chodzi o właścicieli długów podporządkowanych, Niemcy ustanowiły zobowiązanie, zgodnie z którym HRE nie będzie dokonywał płatności uznaniowych na rzecz osób trzecich, w ramach instrumentów finansowych opartych na zysku, gwarantując tym samym, że właściciele kapitału Tier II otrzymają niską rekompensatę z tytułu inwestycji lub nie otrzymają jej wcale i będą uczestniczyli w podziale obciążenia, tak samo jak właściciele kapitału Tier I.

⁽³³⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

⁽³⁴⁾ Tę bardzo poważną sytuację banku w przeszłości można również uznać za powód, dla którego Niemcy zdecydowały o przejęciu banku przez państwo.

⁽³⁵⁾ Zasadniczo Komisja jest zdania, że zakup istniejących udziałów i przejęcie majątku nie przynoszą spółce korzyści, jeśli skutkują wyłącznie zmianą właściciela. Rekompensata wypłacana udziałowcowi mniejszościowemu nie stanowi zatem pomocy państwa dla HRE w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, ponieważ nie zapewnia spółce korzyści wynikającej z zasobów państwa. Zob. również decyzja Komisji z dnia 16 lutego 2009 r. w sprawie N 61/09, Change of ownership of Anglo-Irish Bank Corporation plc (Dz.U. C 177 z 30.7.2009, s. 2), a także decyzja Komisji z 2 kwietnia 2008 r. w sprawie C 14/08, Northern Rock (Dz.U. C 135 z 3.6.2008, s. 21).

(123) W związku z tym Komisja stwierdza, że akcjonariusze HRE w odpowiedni sposób uczestniczyli w kosztach restrukturyzacji oraz że w związku z tym kwestia ryzyka związanego z pokusą nadużyć została właściwie rozwiązana.

VI.2.3.3. Środki ograniczające zakłócenie konkurencji

(124) Jeżeli chodzi o środki ograniczające zakłócenie konkurencji, zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, przy ocenie kwoty pomocy Komisja musi wziąć pod uwagę stopień podziału obciążenia i wpływ, jaki pozycja instytucji finansowej będzie miała na rynek po restrukturyzacji. W oparciu o tę analizę należy wprowadzić odpowiednie środki.

(125) Zakłócenia konkurencji spowodowane przez HRE są znaczne. Ogółem państwo niemieckie przeznaczyło lub przeznaczy kwotę około 9,95 mld EUR na zastrzyki kapitałowe na rzecz HRE (FMS-WM otrzymał lub otrzyma część z tego kapitału) oraz około 145 mld EUR na gwarancje. HRE skorzystał również ze środka na rzecz ratowania aktywów z elementem pomocy w wysokości około 20 mld EUR. Biorąc pod uwagę tę znaczną pomoc państwa, należy przeprowadzić gruntowną restrukturyzację HRE.

(126) Następca HRE, PBB, będzie miał dobre podstawy finansowe i zostanie uwolniony od obciążenia ryzykownymi kredytami udzielonymi przez HRE w przeszłości. Aby utrzymać działalność PBB i ułatwić podział, niezbędna była wysoka kwota pomocy. PBB będzie jednak dużo mniejszym bankiem; ponadto Niemcy wprowadziły wystarczające środki ograniczające zakłócenie konkurencji.

(127) Po pierwsze, PBB będzie podmiotem gospodarczym różniącym się raczej od dawnego HRE. Został on przejęty przez sektor publiczny i jest poddawany gruntownej restrukturyzacji. W związku z tym PBB jest znacznie mniejszym bankiem niż HRE. Po przeniesieniu serii aktywów na rzecz FMS-WM strategiczna wartość sumy bilansowej PBB – do której nie zaliczono pozycji bilansowych będących przedmiotem likwidacji lub syntetycznego przeniesienia na rzecz FMS-WM – stanowi około 15 % sumy bilansowej HRE na koniec roku 2008.

(128) Po drugie, Niemcy podjęły wobec Komisji szereg zobowiązań mających na celu ograniczenie obecności PBB na rynku, co opisano w sposób bardziej szczegółowy w sekcji V. Nowa działalność gospodarcza PBB będzie prowadzona tylko w dwóch liniach biznesowych: finansowania nieruchomości i finansowania inwestycji publicznych. Te dwie linie biznesowe mają ograniczoną możliwość rozwoju w okresie restrukturyzacji, ponieważ rozmiary nowej działalności, suma bilansowa i wielkość portfela muszą mieścić się w określonych granicach, co w skuteczny sposób ogranicza możliwości PBB, jeżeli chodzi o rozwój działalności na rynku, a tym samym także zakłócanie konkurencji. Wspomniane górne pułapy wzrostu będą obowiązywały co najmniej do dnia 31 grudnia 2013 r., przy czym okres ten może zostać przedłużony w przypadku braku reprivatyzacji PBB do tego dnia. Wszystkie pozostałe podmioty wchodzące

w skład grupy HRE muszą zaprzestać działalności i zlikwidować swoje portfele, w szczególności jeżeli chodzi o finansowanie infrastruktury, rynki kapitałowe i zarządzanie aktywami, oraz zaprzestać prowadzenia działalności związanej z finansowaniem budżetu.

(129) Po trzecie, aby rozwiązać obawy Komisji dotyczące możliwości zakłócenia konkurencji i zaszkodzenia konkurentom w wyniku stosowania przez PBB nadmiernie agresywnych strategii cenowych, Niemcy zobowiązały się, że w ramach nowej strategicznej działalności gospodarczej PBB nie będzie udzielać nowych kredytów o wskaźniku RAROC wynoszącym mniej niż 10 % w odniesieniu do poszczególnych transakcji. Według Komisji zobowiązanie będzie stanowiło kolejny skuteczny środek zapobiegający nieuzasadnionym zakłóceniom konkurencji.

(130) Po czwarte, do działań PBB będą miały zastosowanie ograniczenia dotyczące postępowania, które obejmują zakaz przejmowania innych podmiotów oraz zakaz dotyczący informowania o pomocy państwa w reklamach.

(131) Niemcy zobowiązały się do jak najszybszej ponownej prywatyzacji PBB, tj. najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. Sprzedaż PBB umożliwi Republice Federalnej Niemiec odzyskanie (części) funduszy zainwestowanych w HRE. Ponadto Komisja zwraca uwagę, że terminowa reprivatyzacja może zapewnić osobom trzecim możliwość nabycia PBB.

VII. MONITOROWANIE

(132) Niemcy zobowiązały się, że realizacja planu restrukturyzacji HRE oraz wykonanie zobowiązań będą monitorowane przez powiernika monitorującego, który będzie przedstawiał Komisji kwartalne sprawozdania.

VIII. WNIOSEK

(133) Komisja stwierdza, że środki będące przedmiotem powyższej analizy stanowią pomoc państwa na mocy art. 107 ust. 1 TFUE.

(134) Komisja stwierdza także, że pomoc na restrukturyzację jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE pod warunkiem wdrożenia planu restrukturyzacji, który został ostatecznie zaktualizowany w dniu 14 czerwca 2011 r., oraz wypełnienia zobowiązań określonych w załączniku do niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, którą Niemcy wdrożyły i planują wdrożyć na rzecz Hypo Real Estate Group, obejmująca

— zastrzyk kapitałowy w wysokości 60 mln EUR, zgłoszony dnia 17 kwietnia 2009 r.,

- zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,96 mld EUR, zgłoszony dnia 3 czerwca 2009 r.,
- zastrzyk kapitałowy w wysokości 3 mld EUR, zgłoszony dnia 26 października 2009 r.,
- zastrzyk kapitałowy w wysokości 1,85 mld EUR, zgłoszony dnia 30 kwietnia 2010 r., w ramach którego kwota 450 mln EUR uzależniona jest od wystąpienia konkretnych okoliczności,
- zastrzyk kapitałowy w wysokości 2,08 mld EUR, zgłoszony dnia 10 września 2010 r.,
- gwarancje w wysokości 35 mld EUR, zgłoszone dnia 30 września 2008 r.,
- gwarancje w wysokości 52 mld EUR, zgłoszone dnia 17 kwietnia 2009 r.,
- gwarancję w wysokości 8 mld EUR, zgłoszoną dnia 26 października 2009 r.,
- gwarancję w wysokości 10 mld EUR, zgłoszoną dnia 26 października 2009 r.,
- gwarancję zachowania płynności w wysokości 20 mld EUR, zgłoszoną dnia 2 września 2010 r.,
- gwarancję rozliczenia w wysokości 20 mld EUR, zgłoszoną dnia 10 września 2010 r.,

- przeniesienie aktywów na rzecz likwidatora, czyli FMS Wertmanagement AöR, zgłoszone dnia 10 września 2010 r.,

jest zgodna ze rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w świetle zobowiązań zawartych w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Od przyjęcia niniejszej decyzji Niemcy przedkładają Komisji szczegółowe kwartalne sprawozdania dotyczące środków podejmowanych w celu jej wykonania zgodnie z harmonogramem określonym w załączniku dotyczącym zobowiązań.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 lipca 2011 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT DOTYCZĄCY ZOBOWIĄZAŃ W POSTĘPOWANIU DOTYCZĄCYM POMOCY PAŃSTWA
SA.28264 (C 15/09) HYPO REAL ESTATE – NIEMCY

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne	19
2. Ograniczenia dotyczące nowej działalności do podgrupy PBB	20
3. Reprywatyzacja podgrupy PBB	21
4. Ograniczenie wzrostu podgrupy PBB	21
5. Czynna likwidacja obszarów działalności podgrupy DEPFA plc	23
6. Likwidator	24
7. Czynne zmniejszenie i likwidacja linii biznesowych	24
8. Zmniejszenie obecności na rynku	24
9. Wkład własny	26
10. Inne zobowiązania	27
11. Warunki zbycia	29
12. Powiernik monitorujący	29
Załącznik – Powiernik	29
A. Mianowanie	29
B. Obowiązki powierników	30
C. Obowiązki HRE	31
D. Zastąpienie, zwolnienie i ponowne mianowanie powiernika	32

1. Informacje ogólne

- (i) Republika Federalna Niemiec („Niemcy”) dopilnuje, aby przedłożony w dniu 1 kwietnia 2009 r. i zaktualizowany w dniu 14 czerwca 2011 r. plan restrukturyzacji Hypo Real Estate Konzernverbund („HRE”) („**plan restrukturyzacji**”), obejmujący przedstawione poniżej zobowiązania („**zobowiązania**”) został wdrożony w pełni we wskazanych okresach („**okresy**”) w każdym przypadku.
- (ii) Niniejszy dokument dotyczący zobowiązań ma na celu umożliwienie Komisji Europejskiej podjęcie decyzji w ramach procedury SA.28264 (C 15/09), która zatwierdza pomoc państwa zgłoszoną przez Niemcy, w szczególności wdrożenie środków dokapitalizowania i gwarancji oraz wszystkich środków związanych z utworzeniem likwidatora, czyli FMS-Wertmanagement („**likwidator**”), zatrudnieniem jego pracowników i jego obsługą przez spółki HRE.
- (iii) W momencie reprywatyzacji Deutsche Pfandbriefbank AG („**PBB**”), DEPFA BANK plc („**DEPFA plc**”) oraz posiadanych przez DEPFA plc udziałów w Hypo Public Finance Bank plc („**HPFB**”), Hypo Pfandbrief Bank International SA („**HPBI**”) i DEPFA ACS Bank plc („**ACS**”), wszystkie obowiązki wynikające z niniejszego dokumentu dotyczącego zobowiązań przestaną mieć zastosowanie do reprywatyzowanej spółki. Tylko w odniesieniu do podgrupy PBB powyższe będzie miało zastosowanie najwcześniej od dnia 31 grudnia 2013 r. Reprywatyzacja zostanie uznana za przeprowadzoną z powodzeniem, jeśli Niemcy nie będą mogły realizować w odniesieniu do przedmiotowej spółki bezpośrednio ani pośrednio kontroli wyłącznej ani kontroli wspólnej w rozumieniu art. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw (WE) nr 139/2004 („**reprywatyzacja**”).

2. Ograniczenia dotyczące nowej działalności do podgrupy PBB

Niemcy dopilnują, aby najpóźniej od daty notyfikacji ostatecznej decyzji Komisji w sprawie zgodności pomocy państwa wdrożonej w odniesieniu do HRE ze wspólnym rynkiem („decyzja”) HRE ograniczył swoją nową działalność do podgrupy PBB. Niemcy dopilnują, aby wszystkie pozostałe spółki HRE nie prowadziły nowej działalności i umożliwiły zakończenie istniejących obszarów swojej działalności. Podgrupa PBB będzie działać jako wyspecjalizowany bank komercyjny zajmujący się finansowaniem nieruchomości kwalifikujących się do zastosowania listów zastawnych i finansowaniem inwestycji publicznych kwalifikujących się do zastosowania listów zastawnych w państwach, o których mowa w pkt 8.4:

- (i) w linii biznesowej związanej z finansowaniem nieruchomości wszystkie działania podgrupy PBB dotyczące finansowania nieruchomości komercyjnych będą dotyczyć klientów zawodowo zajmujących się nieruchomościami;
- (ii) linia biznesowa związana z finansowaniem inwestycji publicznych będzie obejmowała wyłącznie średnio- lub długoterminowe finansowanie projektów publicznych, które leżą w interesie publicznym lub służą zabezpieczeniu potencjału produkcyjnego, w tym usług, które są ściśle powiązane z takim finansowaniem.
 - a) Katalog produktów podgrupy PBB będzie zatem ograniczony do finansowania inwestycji w odniesieniu do następujących działań:
 - (I) obiekty sektora publicznego (administracyjne i specjalnego przeznaczenia, placówki edukacyjne i kulturalne oraz obiekty sportowe);
 - (II) budownictwo mieszkaniowe będące w gestii samorządów terytorialnych (mieszkania czynszowe, spółdzielnie mieszkaniowe, mieszkania dla studentów);
 - (III) dostarczanie mediów i usuwanie odpadów (produkcja energii elektrycznej, gromadzenie i doprowadzanie wody, usuwanie i przetwarzanie ścieków, usuwanie i recykling odpadów);
 - (IV) podstawowa infrastruktura (sieci i obiekty transportu drogowego, wodnego, kolejowego i lotniczego, floty transportowe i parki urządzeń na potrzeby transportu lokalnego i długodystansowego oraz systemy i obiekty na potrzeby wywiadu i obrony);
 - (V) opieka zdrowotna i opieka nad osobami starszymi (obiekty medyczne na potrzeby ochrony zdrowia i opieki oraz obiekty administracyjne i ubezpieczeniowe).
 - b) W odniesieniu do klientów w sektorze publicznym podgrupa PBB ograniczy swoją działalność do:
 - (I) finansowania w ramach umów zawieranych bezpośrednio z kredytobiorcą z sektora publicznego, który jest uznany za kwalifikującego się do finansowania na mocy przepisów niemieckiej ustawy o listach zastawnych w oparciu o zobowiązanie do ograniczonego szczególnego wykorzystania, zgodnie z powyższym katalogiem produktów;
 - (II) finansowania przeznaczonego dla spółek o publicznym lub prywatnym statusie prawnym, które są zabezpieczone gwarancją publiczną w rozumieniu ustawy o listach zastawnych (spółki zajmujące się transportem i mediami, spółki świadczące usługi publiczne, stowarzyszenia specjalnego przeznaczenia, spółki zarządzające, przedsiębiorstwa niekomercyjne, stowarzyszenia);
 - (III) finansowania przeznaczonego dla spółek specjalnego przeznaczenia, które są zabezpieczone gwarancją publiczną w rozumieniu ustawy o listach zastawnych (spółki specjalnego przeznaczenia dla projektów partnerstw publiczno-prywatnych/inicjatyw prywatnego finansowania, spółki inwestycyjne zajmujące się budynkami i infrastrukturą, dobra inwestycyjne objęte gwarancją kredytów eksportowych/agencje kredytów eksportowych).
 - c) W odniesieniu do struktur finansowania działania te będą uwzględniały przepływy pieniężne generowane przez projekt/obiekt lub gwarancję publiczną lub inne zabezpieczenie publiczne w rozumieniu ustawy o listach zastawnych. W odniesieniu do nowych przypadków finansowania inwestycji publicznych przedstawione zostanie sprawozdanie dotyczące wydatków. Finansowanie inwestycji publicznych przez podgrupę PBB nie będzie obejmowało finansowania zasobów o charakterze wyłącznie budżetowym, wsparcia płynności, pożyczek krótkoterminowych i zaliczek na rachunkach bieżących na działalność bieżącą;
- (iii) podgrupa PBB może dokonywać restrukturyzacji i przedłużenia istniejących aktywów, w zakresie, w jakim jest to niezbędne do zachowania wartości i właściwego zarządzania pulami aktywów stanowiących zabezpieczenie obligacji;
- (iv) w zakresie, w jakim jest to niezbędne do celów regulacyjnych i innych celów prawnych (np. wymogów związanych z pakietem Bazylea III, minimalnymi wymogami dotyczącymi zarządzania ryzykiem, EUNB/ Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Bankowego lub ustawą o listach zastawnych, które mogą być zagwarantowane wyłącznie obligacjami skarbowymi, które są zamienne lub wymagane przez podmiot regulacyjny), podgrupa PBB może, niezależnie od zawieszenia działalności związanej z finansowaniem budżetu, nadal nabywać, posiadać i sprzedawać papiery wartościowe zatwierdzone do celów zarządzania pulami aktywów stanowiących zabezpieczenie obligacji podgrupy PBB i zarządzania płynnością. Nie dotyczy to działalności związanej z finansowaniem budżetu będącej strategiczną działalnością biznesową.

3. Reprywatyzacja podgrupy PBB

(i) Niemcy dołożą starań, by reprywatyzacja podgrupy PBB zgodna z warunkami określonymi w pkt 11 została przeprowadzona niezwłocznie, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2014 r., w zrównoważonych warunkach gospodarczych, czyli w drodze sprzedaży jednemu nabywcy lub większej liczbie nabywców, którzy są niezależni od Niemiec i HRE, w razie potrzeby poprzez pierwszą ofertę publiczną. Nabywca jest niezależny od Niemiec, jeśli w momencie reprywatyzacji Niemcy nie mogą sprawować nad nim bezpośrednio ani pośrednio kontroli wyłącznej ani kontroli wspólnej w rozumieniu art. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw (WE) nr 139/2004. Nabywca jest niezależny od HRE, jeśli w momencie reprywatyzacji HRE nie posiada bezpośrednich ani pośrednich udziałów w nabywcy, a także nie ma żadnych innych powiązań z nabywcą w rozumieniu prawa spółek. Nabywca musi zostać zatwierdzony przez Komisję.

(ii) Zrównoważone warunki gospodarcze dla reprywatyzacji istnieją, jeśli zyski z reprywatyzacji stanowią

a) do dnia 31 grudnia 2013 r. nie mniej niż [80–100] %; lub

b) do dnia 31 grudnia 2014 r. nie mniej niż [80–100] %

sumy wszystkich płatności, wynoszącej maksymalnie 10,23 mld EUR, którą Sonderfonds Finanzmarktstabilisierung („SoFFin”) zapłacił lub musi zapłacić zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej

a) na rzecz osób trzecich za nabycie udziałów w HRE; i

b) na rzecz HRE w kontekście realizowania środków na dokapitalizowanie.

Jeśli reprywatyzacja nie zostanie przeprowadzona do dnia 31 grudnia 2014 r., nastąpi ona do dnia 31 grudnia 2015 r., bez względu na możliwe do osiągnięcia zyski. Jeśli reprywatyzacja nie zostanie przeprowadzona do dnia 31 grudnia 2015 r., wyznaczony zostanie powiernik ds. zbycia, upoważniony do zakończenia reprywatyzacji niezależnie od możliwych do osiągnięcia zysków. Wyznaczenie, obowiązki, odpowiedzialność i zwolnienie powiernika ds. zbycia muszą być zgodne z procedurami określonymi w załączniku dotyczącym powierników.

4. Ograniczenie wzrostu podgrupy PBB

(i) Niemcy zagwarantują, że skumulowane wartości księgowe oprocentowanych aktywów („oprocentowane aktywa”) w strategicznych liniach biznesowych podgrupy PBB związanych z finansowaniem nieruchomości i finansowaniem inwestycji publicznych, które w dniu 31 grudnia 2010 r. wynosiły w sumie 34,3 mld EUR, nie przekroczą kwoty [30–50] mld EUR dnia 31 grudnia 2011 r., [40–60] mld EUR dnia 31 grudnia 2012 r., [40–60] mld EUR dnia 31 grudnia 2013 r., [40–60] mld EUR dnia 31 grudnia 2014 r. i [60–90] mld EUR dnia 31 grudnia 2015 r. Oprocentowane aktywa z tych dwóch linii biznesowych można podzielić w następujący sposób:

a) linia biznesowa związana z finansowaniem nieruchomości: [20–40] mld EUR do dnia 31 grudnia 2011 r., [20–40] mld EUR do dnia 31 grudnia 2012 r., [20–40] mld EUR do dnia 31 grudnia 2013 r., [30–50] mld EUR do dnia 31 grudnia 2014 r. i [30–50] mld EUR do dnia 31 grudnia 2015 r.;

b) linia biznesowa związana z finansowaniem inwestycji publicznych: [10–25] mld EUR do dnia 31 grudnia 2011 r., [10–25] mld EUR do dnia 31 grudnia 2012 r., [10–25] mld EUR do dnia 31 grudnia 2013 r., [10–25] mld EUR do dnia 31 grudnia 2014 r. i [10–25] mld EUR do dnia 31 grudnia 2015 r.

(ii) Skumulowane wartości księgowe oprocentowanych aktywów w strategicznych liniach biznesowych podgrupy PBB związanych z finansowaniem nieruchomości i finansowaniem inwestycji publicznych oparte są na nowej działalności w następujący sposób:

a) w linii biznesowej związanej z finansowaniem nieruchomości nowa działalność w skali roku ograniczona jest do [9–15] mld EUR w 2011 r., [9–15] mld EUR w 2012 r., [7–16] mld EUR w 2013 r., [5–16] mld EUR w 2014 r. i [5–16] mld EUR w 2015 r.;

b) w linii biznesowej związanej z finansowaniem inwestycji publicznych nowa działalność w skali roku ograniczona jest do [1–5] mld EUR w 2011 r., [1–5] mld EUR w 2012 r., [1–6] mld EUR w 2013 r., [1–7] mld EUR w 2014 r. i [1–7] mld EUR w 2015 r.

Jeśli górne granice wielkości nowej działalności, określone w pkt 4(ii)a) i 4(ii)b), nie zostaną osiągnięte, tę nową działalność można nadrobić w kolejnych latach.

- (iii) Przestrzeganie górnych granic określonych w pkt 4(i) i 4(ii) jest obowiązkowe. Przekroczenie tych granic jest dopuszczalne w okolicznościach opisanych poniżej:
- a) w granicach sumy wartości oprocentowanych aktywów obydwu strategicznych linii biznesowych podgrupy PBB określonych w pkt 4(i) i nowych obszarów działalności określonych w pkt 4(ii) PBB może zrównoważyć wzrost, którego nie osiągnięto w jednej linii biznesowej, dodatkowym wzrostem w innej linii biznesowej. Wstępnym warunkiem skorzystania z tej możliwości jest to, by w linii biznesowej związanej z finansowaniem inwestycji publicznych roczna nowa działalność wynosząca minimalnie [1–4] mld EUR, a maksymalnie [1–4] mld EUR była przedmiotem umów zawieranych w latach 2011–2013, zaś działalność wynosząca minimalnie [1–4] mld EUR, a maksymalnie [1–4] mld EUR w latach 2014–2015;
 - b) jeśli portfele aktywów w jednej z linii biznesowych zostaną zmniejszone bardziej, niż było to pierwotnie planowane, różnicę można zrekompensować nową działalnością tej samej wielkości, pod warunkiem że skumulowane wartości księgowe oprocentowanych aktywów we właściwej linii biznesowej określonej w pkt 4(i) są utrzymane i że wartości dotyczące nowej działalności określonej w pkt 4(ii) nie zostały przekroczone o więcej niż [7–11] % w skali roku.
- (iv) Niemcy zagwarantują, że wartość poprawionego bilansu skonsolidowanego według MSSF PBB („**poprawiony bilans skonsolidowany według MSSF**”), która wyniosła 112,6 mld EUR w dniu 31 grudnia 2010 r., nie przekroczy 107,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2011 r., 105,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2012 r., 105,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2013 r., 103,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2014 r. i 107,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2015 r.
- (v) Niemcy zagwarantują, że wartość poprawionego bilansu strategicznego według MSSF podgrupy PBB („**poprawiony strategiczny bilans skonsolidowany według MSSF**”), która wyniosła 64,7 mld EUR w dniu 31 grudnia 2010 r., nie przekroczy 67,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2011 r., 71,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2012 r., 75,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2013 r., 79,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2014 r. i 86,0 mld EUR w dniu 31 grudnia 2015 r.
- (vi) Nowa działalność podgrupy PBB obejmie wszystkie nowo zawarte wielkości nominalne (bez przedłużenia czy restrukturyzacji) w oprocentowanych aktywach w strategicznych liniach biznesowych związanych z finansowaniem nieruchomości i finansowaniem inwestycji publicznych. Konsorcja, które zwykle muszą być zawarte/przeniesione w terminie 6 miesięcy, mogą być zawiązywane wyłącznie w odniesieniu do części, która pozostaje własnością PBB.
- (vii) Poprawiony bilans skonsolidowany według MSSF odpowiada bilansowi skonsolidowanemu według MSSF podgrupy PBB, poprawionemu w odniesieniu do jednorazowych i przejściowych skutków wynikających z przeniesienia aktywów niestrategicznych na rzecz likwidatora, czyli FMS-WM. Odnosi się to na przykład do finansowania likwidatora przez EBC lub do przejścia na kanały przenoszenia, których jeszcze nie wdrożono, czyli np. pożyczki wzajemne zamiast nowacji instrumentów pochodnych. Oprócz aktywów koniecznych do prawidłowego funkcjonowania banku, poprawiony bilans skonsolidowany według MSSF podgrupy PBB zawiera
- a) oprocentowane aktywa z portfela o znaczeniu strategicznym (finansowanie nieruchomości, finansowanie inwestycji publicznych) (pkt 4(i));
 - b) oprocentowane aktywa z niestrategicznego portfela finansowania budżetu, który zamykany jest w bilansie; oraz
 - c) aktywa, które zostały syntetycznie przeniesione na rzecz likwidatora, ale bez przeniesienia prawa do użytkowania, a więc bez wyłączenia z bilansu PBB, i które zostały włączone do puli aktywów hipotecznych PBB stanowiących zabezpieczenie obligacji.
- (viii) Poprawiony strategiczny bilans skonsolidowany według MSSF odpowiada poprawionemu bilansowi skonsolidowanemu według MSSF (pkt 4(vii)) pomniejszonemu o
- a) oprocentowane aktywa z niestrategicznego portfela finansowania budżetu, który zamykany jest w bilansie (pkt 4(vii)b)); oraz
 - b) aktywa, które zostały syntetycznie przeniesione na rzecz likwidatora, ale bez przeniesienia prawa do użytkowania, a więc bez wyłączenia z bilansu PBB, i które zostały włączone do puli aktywów hipotecznych PBB stanowiących zabezpieczenie obligacji (pkt 4(vii)c)).
- (ix) Niemcy dołożą starań, by podgrupa PBB posiadała odpowiednie struktury sprawozdawczości rachunkowej lub finansowej, umożliwiające monitorowanie zgodności z tymi zobowiązaniami.

- (x) Liczby podane w pkt 4(i), 4(iv) i 4(v) mogą zostać skorygowane o skutki niepodlegające opodatkowaniu, takie jak zmiany w standardach wyceny. Dane liczbowe zawarte w bilansie mogą zostać również skorygowane o skutki związane z walutami obcymi oraz o tendencję w wartościach rynkowych instrumentów pochodnych, jeśli różni się ona od tendencji opisanej w planie restrukturyzacji, zaś różnicy nie można przypisać wzrostowi wartości referencyjnych instrumentów pochodnych.

5. Czynna likwidacja obszarów działalności podgrupy DEPFA plc

5.1. Obszary działalności podgrupy DEPFA plc

Niemcy dołożą starań, by HRE całkowicie oddzielił się od obszarów działalności podgrupy DEPFA plc

- (i) poprzez rezygnację z nowych obszarów działalności w podgrupie DEPFA plc (bilans w wysokości 248 mld EUR w dniu 31 grudnia 2008 r.) najpóźniej od daty notyfikacji decyzji. Poniższe działania nie stanowią „nowej działalności” w rozumieniu niniejszego dokumentu dotyczącego zobowiązań:

- a) restrukturyzacja istniejących pożyczek w celu utrzymania ich wartości, pod warunkiem że pożyczki te objęte są zarządzaniem problemowymi pożyczkami;
- b) transakcje niezbędne w kontekście zarządzania płynnością podgrupy DEPFA plc lub likwidatora, np. transakcje banku centralnego;
- c) zarządzanie pulami aktywów stanowiących zabezpieczenie obligacji HPBI i ACS;
- d) przedłużenia niezbędne do uniknięcia strat, pod warunkiem że takie przedłużenie wiąże się ze znacząco lepszymi perspektywami ostatecznej realizacji;
- e) transakcje na instrumentach pochodnych, które są niezbędne do zarządzania ryzykiem związanym z oprocentowaniem, walutami i kredytami w istniejącym portfelu, np. swapy aktywów, pod warunkiem że ich skutkiem jest obniżenie pozycji ogólnego ryzyka rynkowego podgrupy DEPFA plc;
- f) działalność, która została w pełni skonsolidowana w grupowym sprawozdaniu finansowym DEPFA plc lub działalność, której potencjał i ryzyko handlowe odnoszą się głównie do podgrupy DEPFA;
- g) wszelka działalność niezbędna ze względów regulacyjnych lub innych względów prawnych, w tym nabywanie, utrzymywanie i zbywanie zatwierdzonych papierów wartościowych na potrzeby zarządzania pulami aktywów stanowiących zabezpieczenie obligacji podgrupy DEPFA plc oraz zarządzania płynnością podgrupy DEPFA plc (por. pkt 2(iv)); nie obejmuje to żadnego rodzaju działalności związanej z finansowaniem budżetu stanowiącej działalność strategiczną;
- h) wszelka działalność podejmowana przez DEPFA plc i jego spółki zależne w celu refinansowania, w tym podwyższenie kapitału i wykup zadłużenia;

jeśli „konieczność” jest wymogiem zawartym w pkt 5.1(i)b), 5.1(i)d), 5.1(i)e) i 5.1(i)g), oznacza to, że dany środek musi być w stanie przyczynić się do osiągnięcia celu, któremu służy, w warunkach ekonomicznej opłacalności i trwałości;

- (ii) oraz poprzez

- a) reprivatyzację DEPFA plc i udziałów posiadanych przez DEPFA plc (HPFB, HPBI i ACS) zgodnie z pkt 5.2; lub
- b) sprzedaż innych portfeli kredytowych i innych aktywów zgodnie z pkt 5.3; lub
- c) wykorzystanie likwidatora, tak jak to już miało miejsce, zgodnie z pkt 6.

5.2. Sprzedaż DEPFA plc lub udziałów posiadanych przez DEPFA plc (HPFB, HPBI i ACS)

- (i) Jeśli sprzedaż indywidualnych aktywów HPFB, HPBI, ACS lub DEPFA plc nie jest bardziej opłacalną formą czynnej likwidacji (pkt 5.3), Niemcy zagwarantują, że HRE przeprowadzi reprivatyzację HPFB, HPBI, ACS lub DEPFA plc jako podgrupy niezwłocznie i najpóźniej do dnia 31 grudnia 2014 r., zgodnie z warunkami sprzedaży określonymi w pkt 11. Jednocześnie Niemcy zapewnią odpowiednio szybkie wprowadzenie niezbędnych procedur sprzedaży, tak by możliwe było przeprowadzenie reprivatyzacji HPFB, HPBI, ACS lub DEPFA plc jako podgrupy do dnia 31 grudnia 2014 r.

- (ii) Reprywatyzacja HPFB, HPBI, ACS lub DEPFA plc jako podgrupy musi każdorazowo być przeprowadzana tylko jeśli w odniesieniu do przedmiotowej spółki spełnione są następujące warunki i w zakresie, w jakim są spełnione:
- a) minimalne osiągnięte przychody ze sprzedaży wynoszą [...] przy uwzględnieniu wszystkich zobowiązań umownych i przy założeniu, że stanowiące podstawę sprzedaży warunki finansowe i warunki prawne związane z bilansem pozostają zasadniczo niezmienione; oraz
 - b) nabywca w każdym przypadku zobowiązuje się do spłacenia wszystkich dotyczących refinansowania zobowiązań HPFB, HPBI, ACS lub DEPFA plc w odniesieniu do HRE, jego spółek zależnych i likwidatora, tak by możliwa była realizacja refinansowania niezależnego od HRE i likwidatora.
- (iii) Jeśli podgrupa DEPFA plc zostanie zlikwidowana i w związku z tym wycofa się z rynku, nie powstaną żadne trudności związane z pomocą państwa, jeśli DEPFA plc nie zaangażuje się w żadne nowe działania. Niemcy zobowiązują się do niezwłocznego zgłaszania Komisji Europejskiej z góry jakiegokolwiek sprzedaży DEPFA plc lub spółek zależnych DEPFA plc osobom trzecim, zaś sprzedaż nie może mieć miejsca przed dniem 31 grudnia 2013 r., chyba że została zgłoszona Komisji z wyprzedzeniem. Komisja podejmie wszelkie wysiłki w celu jak najszybszego zamknięcia stosownego postępowania wyjaśniającego. Niniejsze zobowiązanie nie ma zastosowania do sprzedaży obejmującej wyłącznie aktywa banku DEPFA lub jego spółek zależnych.

5.3. Sprzedaż portfeli kredytowych

- (i) Niemcy zagwarantują, że inne portfele kredytowe pozostające w posiadaniu DEPFA plc, które nie są objęte zakresem pkt 5.2, zostaną sprzedane co najmniej jednemu odpowiedniemu niezależnemu nabywcy przed dniem 31 grudnia 2014 r.
- (ii) Sprzedaż może zostać zrealizowana wyłącznie jeśli minimalne osiągnięte przychody ze sprzedaży wynoszą [...] przy uwzględnieniu wszystkich zobowiązań umownych i przy założeniu, że stanowiące podstawę sprzedaży warunki finansowe i warunki prawne związane z bilansem pozostają zasadniczo niezmienione.

6. Likwidator

- (i) Niemcy zobowiązują się, że po dniu 30 września 2013 r. podgrupa PBB nie będzie już świadczyć usług związanych z obsługą likwidatora, czyli FMS-WM. Krótkoterminowe działania następcze i nadzór nad procesem przekazania nowemu podmiotowi świadczącemu takie usługi, który jest niezależny od grupy HRE, pozostaną bez zmian.
- (ii) Niemcy zobowiązują się do tego, że po dniu 30 września 2013 r. HRE nie będzie już świadczyć usług refinansowania na rzecz likwidatora.
- (iii) Niemcy zobowiązują się, że – z zastrzeżeniem pkt 6(i) – zapewniony zostanie jasny podział organizacyjny pomiędzy likwidatorem a HRE/PBB.

7. Czynne zmniejszenie i likwidacja linii biznesowych

- (i) Niemcy zapewnią czynne zmniejszenie przez HRE jego linii biznesowych związanych z finansowaniem infrastruktury i zarządzaniem rynkami kapitałowymi/aktywami. Dlatego też Niemcy zagwarantują w szczególności, że najpóźniej od daty notyfikacji decyzji HRE nie będzie podejmował żadnych nowych działań w liniach biznesowych związanych z finansowaniem infrastruktury i zarządzaniem rynkami kapitałowymi/aktywami. Punkt 5.1(i) stosuje się odpowiednio.
- (ii) Niemcy zagwarantują, że podgrupa PBB umożliwi zamknięcie w bilansie linii budżetowej związanej z finansowaniem budżetu oraz najpóźniej od daty notyfikacji decyzji nie będzie podejmowała żadnych nowych działań w odniesieniu do linii budżetowej związanej z finansowaniem. Linia biznesowa związana z finansowaniem budżetu obejmuje pożyczki na potrzeby budżetów takich instytucji państwowych jak rządy centralne i federalne, władze lokalne i rządy regionalne; pożyczki takie wykorzystywane są na ogólne, niezaangażowane finansowanie budżetu, tak więc nie są powiązane z konkretnymi celami o charakterze aktywa lub inwestycji.

8. Zmniejszenie obecności na rynku

- 8.1. *Zmniejszenie obecności na rynku w odniesieniu do linii biznesowych związanych z finansowaniem inwestycji publicznych i finansowaniem budżetu*

Do dnia 31 grudnia 2010 r. HRE zamknął 15 jednostek zajmujących się liniami biznesowymi związanymi z finansowaniem inwestycji publicznych i finansowaniem budżetu, zlokalizowanych w następujących miastach:

- (i) Amsterdam;
- (ii) Ateny;

- (iii) Bukareszt;
- (iv) Chicago;
- (v) Frankfurt nad Menem;
- (vi) Hongkong;
- (vii) Stambuł;
- (viii) Kopenhaga;
- (ix) Mediolan (część jednostki zajmująca się sprzedażą);
- (x) Meksyk;
- (xi) Bombaj;
- (xii) Nikozja;
- (xiii) São Paulo;
- (xiv) Sacramento; i
- (xv) Warszawa.

8.2. *Zmniejszenie obecności na rynku w odniesieniu do linii biznesowej związanej z finansowaniem nieruchomości*

Do dnia 31 grudnia 2010 r. HRE zamknął 12 jednostek zajmujących się linią biznesową związaną z finansowaniem nieruchomości, zlokalizowanych w następujących miastach:

- (i) Berlin (część jednostki zajmująca się sprzedażą);
- (ii) Dortmund;
- (iii) Hamburg;
- (iv) Hongkong;
- (v) Kopenhaga;
- (vi) Lizbona;
- (vii) Mediolan (część jednostki zajmująca się sprzedażą);
- (viii) Manchester;
- (ix) Bombaj;
- (x) Singapur;
- (xi) Sztokholm; i
- (xii) Tel Awiw.

8.3. *Ponowne otwarcie oddziałów lub biur sprzedaży*

Podgrupa PBB może otworzyć ponownie trzy oddziały lub biura sprzedaży w Niemczech (Berlin, Hamburg, region Renu-Ruhry) i jeden oddział w Sztokholmie. Niemcy zagwarantują, że HRE/PBB nie otworzy żadnych kolejnych oddziałów, biur sprzedaży lub jednostek.

8.4. Ograniczenia w odniesieniu do państw, w których prowadzona będzie nowa działalność

Niemcy zagwarantują, że podgrupa PBB będzie prowadzić nową działalność wyłącznie w następujących państwach:

- (i) finansowanie nieruchomości:
 - a) podstawowe rynki: Niemcy, Zjednoczone Królestwo, Francja, Hiszpania;
 - b) dalsze rynki: Szwecja, Polska, Republika Czeska, Belgia, Niderlandy, Luksemburg, Austria, Szwajcaria, Dania, Finlandia, Norwegia, Słowacja, Węgry;
- (ii) finansowanie inwestycji publicznych:
 - a) podstawowe rynki: Niemcy, Francja, Hiszpania, Włochy;
 - b) dalsze rynki: Szwajcaria, Austria, Polska, Węgry, Republika Czeska, Słowacja, Szwecja, Norwegia, Dania, Finlandia, Belgia, Niderlandy, Luksemburg, Zjednoczone Królestwo.

9. Wkład własny

9.1. Wynagrodzenie za korzystanie z likwidatora

- (i) Niemcy zagwarantują, że HRE w granicach swoich możliwości wypłaci odpowiednie wynagrodzenie w zamian za korzystanie z usług likwidatora, czyli FMS-WM. Dlatego też Niemcy zagwarantują, że Federalna Agencja Stabilizacji Rynku Finansowego („FMSA”) ustawi na maksymalnym poziomie zobowiązania płatnicze wynikające z § 8a ust. 4 pkt 8 ustawy o funduszu stabilizacji rynku finansowego (FMStFG) wynoszące 1,59 mld EUR („zobowiązanie płatnicze”) oraz że spółki zależne HRE, będące adresatami zobowiązania płatniczego, dokonają płatności w całości zgodnie z warunkami umownymi określonymi w zobowiązaniu, w razie konieczności w kilku etapach. Płatność dokonana zostanie na rzecz FMS-WM, wskutek czego kapitał FMS-WM wzrośnie o odnośną kwotę. Zgodnie ze zobowiązaniem płatniczym te spółki zależne HRE, które przenieśli aktywa na rzecz likwidatora mają obowiązek dokonania płatności, pod warunkiem że ich pokrycie kapitału podstawowego przekracza 15 % oraz że przestrzegają one pewnych konkretnych wymogów regulacyjnych i innych. W oparciu o dane zgromadzone w dniu 31 marca 2011 r. ma to zastosowanie wyłącznie do spółek zależnych podgrupy DEPFA; w zależności od rozwoju sytuacji wymagane może być również dokonanie płatności przez spółki zależne podgrupy PBB.
- (ii) Niemcy zagwarantują, że PBB w granicach swoich możliwości wypłaci odpowiednie wynagrodzenie Niemcom w zamian za środki pomocy państwa. Zostanie to przeprowadzone poprzez zgromadzenie wszystkich zysków Deutsche Pfandbriefbank AG (nieskonsolidowane sprawozdanie finansowe HGB). Zyski zostaną zgromadzone poprzez zastosowanie następujących środków:
 - a) pełna kwota właściwego rocznego zysku netto po opodatkowaniu zostanie pomniejszona o stratę netto;
 - b) do momentu reprivatyzacji PBB nie zostanie podjęta żadna decyzja o zrównoważeniu straty netto rezerwami funduszy niezaangażowanych w celu określenia potencjału dystrybucji zysków;
 - c) ten potencjał dystrybucji zysków zostanie odbudowany wyłącznie w kontekście reprivatyzacji, czego skutkiem będzie zachowanie zysków poprzez przeznaczenie na cichy udział Niemiec, a następnie spłatę cichego udziału;
 - d) do momentu spłaty cichego udziału nie będą dokonywane żadne płatności dywidend ani kuponów, poza tymi wymaganymi prawem.
- (iii) W momencie pełnej spłaty zobowiązania wskazanego w pkt 9.1(i) Niemcy dołożą starań, by podgrupa DEPFA plc (czyli spółka dominująca i wszystkie spółki zależne) wypłaciła – w zakresie swoich możliwości – właściwe wynagrodzenie na rzecz Niemiec w zamian za środki pomocy państwa. Wynagrodzenie to stanowi wydatek na rachunku zysków i strat, zaś jego poziom roczny odpowiada kwocie, którą podgrupa może zapłacić bez odnotowywania strat i bez podlegania prawnemu obowiązkowi wypłaty odsetek posiadaczom kapitału hybrydowego. Wynagrodzenie zostanie w drodze umowy podzielone pomiędzy Republikę Federalną Niemiec lub SoFFin a DEPFA, tak by nie stanowiło ono wynagrodzenia związanego z zyskami, tylko zapłatę za pomoc państwa wdrożoną (pośrednio) przez Republikę Federalną Niemiec i zatwierdzoną przez Unię Europejską w celu ustabilizowania podgrupy DEPFA plc.

9.2. Ograniczenia dotyczące płatności kuponowych i podziału zysku

Niemcy zagwarantują, że w trakcie wdrażania planu restrukturyzacji, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r., HRE i jego spółki zależne będą miały tylko obowiązek wypłacenia osobom trzecim niezależnym od grupy, do końca roku budżetowego za poprzedni rok budżetowy, kuponów i podziału zysków z instrumentów kapitału podstawowego, cichych udziałów, związanych z udziałem w stracie praw do udziału w zysku i papierów wartościowych uprawniających do udziału w zysku zgodnie z § 10 ust. 5 niemieckiej ustawy o bankowości (KWG) oraz wszelkich innych instrumentów finansowych kapitału własnego związanych z zyskiem (np. instrumentów kapitału hybrydowego, papierów wartościowych uprawniających do udziału w zyskach) (z wyjątkiem udziałów) istniejących w HRE w dniu 30 września 2010 r., które nie zostały zagwarantowane przez SoFFin („inne instrumenty kapitału własnego”), wyłącznie jeśli HRE lub przedmiotowe spółki zależne są do tego zobowiązane prawem bez zwalniania rezerw lub specjalnej pozycji zgodnie z § 340 g niemieckiego kodeksu handlowego (HGB).

9.3. Ograniczenia dotyczące zwrotów

- (i) Niemcy zagwarantują, że w trakcie wdrażania planu restrukturyzacji, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r., HRE i jego spółki zależne nie będą mogły dokonywać spłat innych instrumentów kapitału własnego (np. instrumentów kapitału hybrydowego, papierów wartościowych uprawniających do udziału w zysku), chyba że przepisy prawa nakładają na nie taki obowiązek, zaś ciche udziały lub inne instrumenty kapitału własnego SoFFin, które zostały wniesione lub mogą zostać wniesione przez SoFFin nie zostały całkowicie spłacone i wartość księgowa instrumentów kapitału własnego SoFFin jest zmniejszona lub wszelkie skumulowane podziały zysków lub kupony od instrumentów kapitału własnego SoFFin nie zostały w pełni wypłacone.
- (ii) Zwroty obejmują również spłatę lub nabycie instrumentów, które zostały wyemitowane specjalnie na potrzeby finansowania innych instrumentów kapitału własnego oraz których spłata lub nabycie przynosi pod względem finansowym zwrot lub odkup lub inne zmniejszenie innych instrumentów kapitału własnego.
- (iii) Za zgodą SoFFin i po konsultacji z Komisją oraz wydaniu przez nią zgody, nie wyłącza się następujących pozycji:
 - a) realizacja praw do anulowania lub innego zwrotu lub zakończenia ważności innych instrumentów kapitału własnego ze względu na upływ terminu uznania danego instrumentu jako składnika kategorii kapitału własnego HRE lub składnika jednostki podlegającej rejestracji, dla której instrument taki utworzono;
 - b) zastąpienie istniejącego innego instrumentu kapitału własnego nowym instrumentem przynajmniej z tej samej kategorii i poziomu kapitału własnego oraz o takim samym okresie obowiązywania, chociaż nie jest dopuszczalne zastąpienie innego instrumentu kapitału własnego instrumentami kapitału własnego SoFFin; oraz
 - c) odkup innych instrumentów kapitału własnego po cenie znacznie niższej niż cena emisyjna.

Niemcy zagwarantują, że HRE Holding nie wypłaci żadnych dywidend za lata budżetowe 2010 i 2011.

10. Inne zobowiązania

10.1. Należyta, ostrożna strategia biznesowa, uwzględniająca wymogi gospodarki UE dotyczące pożyczek

W trakcie wdrażania planu restrukturyzacji, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r., Niemcy zagwarantują, że podgrupa PBB

- (i) będzie realizować ostrożną i należyłą strategię biznesową, opartą przede wszystkim na zasadzie stabilności;
- (ii) będzie analizować stosowność swoich wewnętrznych systemów zachęt w kontekście wymogów prawnych i regulacyjnych oraz dołoży starań, by nie skłaniały one do podejmowania niewłaściwego ryzyka, a także by były przejrzyste i koncentrowały się na długoterminowych i stabilnych celach; oraz
- (iii) będzie uwzględniać wymogi gospodarki Niemiec i gospodarki UE dotyczące pożyczek w kontekście stabilnych warunków gospodarczych charakterystycznych dla rynku.

10.2. Zakaz wykorzystywania pomocy państwa w reklamach

Niemcy zagwarantują, że HRE nie będzie wykorzystywał pomocy państwa do reklamowania swojej działalności ani nie będzie reklamował się w żaden inny sposób w oparciu o przewagę konkurencyjną wynikającą z zastosowania środków pomocy państwa. Wyjątkiem od tego wymogu jest wiążąca prawnie lub zwyczajowa informacja rynkowa na temat tych środków pomocy państwa, zawarta np. w rachunkach rocznych lub kwartalnych, komunikatach obowiązkowych na mocy prawa dotyczącego rynku kapitałowego, prospektach emisyjnych lub memorandumach informacyjnych.

10.3. Zakaz nabywania

- (i) Niemcy zagwarantują, że w trakcie wdrażania planu restrukturyzacji, a najpóźniej w momencie reprivatyzacji, jednak nie wcześniej niż dnia 31 grudnia 2013 r., HRE nie będzie nabywać udziałów w przedsiębiorstwach bez wcześniejszej zgody Komisji; zgoda może zostać wydana na przykład jeśli takie nabycie jest niezbędne do zapewnienia stabilności rynku finansowego.
- (ii) Nabycie przedsiębiorstw w rozumieniu niniejszego zobowiązania obejmuje częściowe lub całkowite nabycie przedsiębiorstw w drodze przeniesienia udziałów w spółkach i aktywów oraz zawieranie innych transakcji, których celem jest nabycie, na przykład transakcji kontraktów terminowych typu future oraz opcji.
- (iii) Niniejsze zobowiązanie nie ma wpływu na restrukturyzację wewnątrz grupy HRE.
- (iv) Niniejsze zobowiązanie nie ma również wpływu na nabywanie przedsiębiorstw w przypadku tzw. „zakupów ratunkowych” w trakcie restrukturyzacji zobowiązań kredytowych oraz nabywanie spółek specjalnego przeznaczenia lub nabywanie z innych przyczyn wynikających z działalności operacyjnej zgodnej z modelem działalności banku, pod warunkiem że kwota takich przypadków nabycia nie przekroczy do dnia 31 grudnia 2015 r. maksymalnej całkowitej ceny nabycia wynoszącej [10–80] mln EUR.

10.4. Zobowiązania dotyczące technologii informacyjnej HRE/PBB

Niemcy zagwarantują, że HRE zrealizuje kluczowe etapy projektu „New Evolution” związanego z technologią informacyjną zgodnie z harmonogramem tego projektu, z uwzględnieniem typowych nieprzewidzianych okoliczności związanych z wdrażaniem projektów takiej wielkości. Kluczowe etapy projektu stanowią wersje N3–N4/5. Harmonogram projektu dołączony został do dokumentu dotyczącego zobowiązań jako załącznik.

Niezależnie od powyższych zapisów Niemcy zagwarantują w szczególności, że integracja metodologiczna funkcji zarządzania ryzykiem rynkowym i sprawozdawczości zostanie zakończona do końca czwartego kwartału 2012 r. Obejme ona konsolidację metodologii ryzyka i systemów administracyjnych w podgrupie PBB i [...].

10.5. Zobowiązanie dotyczące wskaźnika RAROC

Niemcy zagwarantują, że w ramach nowej strategicznej działalności PBB nie zostaną udzielone żadne nowe kredyty, których wskaźnik RAROC (wskaźnik zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko) wynosi mniej niż 10 % dla poszczególnych transakcji.

Wartość wskaźnika RAROC zostanie obliczona jako stosunek marży netto po opodatkowaniu do kapitału ekonomicznego. Niniejsze zobowiązanie ma zastosowanie do nowej działalności, bez uwzględniania przedłużania czy restrukturyzacji.

W rozumieniu niniejszego dokumentu dotyczącego zobowiązań

- (i) marża brutto jest to różnica pomiędzy marżą zafakturowaną klientowi (wyrażoną w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR) a kosztami refinansowania PBB (wyrażonymi w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR), której odpowiada wewnętrzna cena zastosowana przy przeniesieniu powiększona o roczne opłaty;
- (ii) wewnętrzna cena zastosowana przy przeniesieniu będzie odzwierciedlać szacowane koszty nowego refinansowania PBB z kapitału pożyczonego i własnego, po uwzględnieniu cech charakterystycznych (termin spłaty, waluta itp.) pożyczek dla klientów;
- (iii) marża netto równa jest marży brutto pomniejszonej o
 - a) różnego rodzaju koszty dodatkowe (koszty pośrednie, koszty wynagrodzeń, koszty operacyjne, amortyzacja i deprecjacja itp.), których wartość oszacowano w oparciu o obserwację rzeczywistych kosztów całkowitych pożyczek dla klientów;
 - b) koszt średniego ryzyka obliczony w odniesieniu do każdej transakcji zgodnie z metodologią regulacji Bazylea II (lub innych regulacji bankowych mających zastosowanie w późniejszym okresie) oraz wartość podatku.
- (iv) Kapitał ekonomiczny (adekwatność kapitałowa zgodnie z filarem 1 Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego) obliczany jest zgodnie z odpowiednią metodologią regulacji Bazylea II (lub innych regulacji bankowych mających zastosowanie w późniejszym okresie).

11. Warunki zbycia

- (i) Niemcy zagwarantują, że niezbędne procedury sprzedaży zostaną wszczęte niezwłocznie w celu umożliwienia dotrzymania terminów związanych z reprivatyzacją/zbyciem.
- (ii) Na tyle, na ile jest to dopuszczalne pod względem prawnym i możliwe bez naruszenia tajemnicy handlowej, reprivatyzacja przeprowadzona zostanie w ramach otwartej, przejrzystej i niedyskryminacyjnej procedury. Nie wyklucza to prowadzenia negocjacji z wybranymi zainteresowanymi stronami przed rozpoczęciem takiej procedury lub w jej trakcie. Procedura sprzedaży zostanie ogłoszona – w rozsądnym zakresie – poprzez publikację ogłoszenia w co najmniej jednym międzynarodowym czasopiśmie lub magazynie. Warunki sprzedaży nie mogą zawierać żadnej klauzuli, która w nieracjonalny sposób ograniczałaby liczbę potencjalnych zainteresowanych stron lub byłaby stworzona specjalnie na korzyść konkretnych zainteresowanych stron. Warunki sprzedaży mogą odnosić się do obowiązku spłaty określonego w pkt 5.2(ii)b). Na tyle, na ile jest to racjonalne i dopuszczalne pod względem prawnym, potencjalni nabywcy uzyskają po podpisaniu standardowych umów o nieujawnianiu informacji bezpośredni dostęp do wszystkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia badania należytej staranności.

12. Powiernik monitorujący

- (i) Niemcy zagwarantują, że pełne i prawidłowe wdrożenie planu restrukturyzacji HRE z dnia 14 czerwca 2011 r. oraz pełne i prawidłowe wdrożenie wszystkich zobowiązań zawartych w niniejszym dokumencie dotyczącym zobowiązań będzie monitorowane przez niezależnego i odpowiednio wykwalifikowanego powiernika monitorującego, zobowiązanego do zachowania poufności.
- (ii) Wyznaczenie, obowiązki, odpowiedzialność i zwolnienie powiernika monitorującego muszą być zgodne z procedurami określonymi w załączniku dotyczącym powierników.
- (iii) Niemcy zagwarantują, że w trakcie wdrażania decyzji Komisja będzie miała nieograniczony dostęp do wszystkich informacji, które są niezbędne do monitorowania wdrażania tej decyzji. Komisja może zażądać od HRE wyjaśnień i informacji. Niemcy i HRE będą w pełni współpracować z Komisją i powiernikiem monitorującym działającym w imieniu Komisji w odniesieniu do wszelkich pytań związanych z monitorowaniem wdrażania tej decyzji.

ZAŁĄCZNIK

POWIERNIK

A. Mianowanie

- (i) Niemcy zobowiązują się do zagwarantowania, że
 - a) HRE mianuje powiernika monitorującego, który będzie wypełniał obowiązki powiernika monitorującego określone w pkt B(ii) niniejszego załącznika; oraz
 - b) jeśli reprivatyzacja PBB nie zostanie przeprowadzona do dnia 31 grudnia 2015 r., HRE mianuje powiernika ds. zbycia, który będzie wypełniał obowiązki powiernika ds. zbycia wymienione w pkt B(iii) niniejszego załącznika.
- (ii) Zarówno powiernik monitorujący, jak i powiernik ds. zbycia („powiernik/powiernicy”), musi być niezależny od HRE. Powiernik musi posiadać wiedzę specjalistyczną konieczną do realizacji mandatu, na przykład jako bank inwestycyjny, konsultant lub audytor, i nie może być w żadnym momencie narażony na jakikolwiek konflikt interesów. Powiernik otrzymuje wynagrodzenie od HRE w sposób, który nie narusza niezależnego i skutecznego wypełniania jego mandatu. Koszty działań powiernika ponoszone są w zakresie dopuszczalnym przepisami prawa przez HRE, a w pozostałym zakresie przez Niemcy.
- (iii) Niemcy zobowiązują się do zagwarantowania, że
 - a) nie później niż cztery tygodnie od daty notyfikacji decyzji HRE przedstawi Komisji nazwiska co najmniej dwóch osób do zatwierdzenia w charakterze powiernika monitorującego; oraz
 - b) kiedy tylko okaże się, że reprivatyzacja PBB nie może zostać ukończona do dnia 31 grudnia 2015 r., ale nie później niż w dniu 30 września 2015 r., HRE przedłoży Komisji nazwisko co najmniej jednej osoby do zatwierdzenia w charakterze powiernika ds. zbycia.

- (iv) Propozycje muszą zawierać wystarczającą ilość informacji na temat tych osób, tak by Komisja mogła sprawdzić, czy zaproponowani powiernicy spełniają wymogi określone w pkt A(ii), zaś w szczególności muszą zawierać następujące informacje:
 - a) pełne warunki proponowanego mandatu, wraz z przepisami niezbędnymi do tego, by powiernik mógł wypełniać swoje obowiązki;
 - b) projekt planu pracy, wskazujący, jak powiernik zamierza realizować przypisane mu zadania.
- (v) Komisja ma prawo podjąć decyzję o zatwierdzeniu lub odrzuceniu proponowanych powierników oraz o zatwierdzeniu proponowanego mandatu z zastrzeżeniem wszelkich zmian, które umożliwią powiernikowi wypełnianie obowiązków. W przypadku zatwierdzenia tylko jednego nazwiska lub jednej nazwy HRE mianuje daną osobę lub instytucję jako powiernika lub spowoduje, że taka osoba lub instytucja zostanie mianowana, zgodnie z mandatem zatwierdzonym przez Komisję. Jeśli zatwierdzone zostanie więcej niż jedno nazwisko, HRE samodzielnie decyduje, która z zatwierdzonych osób ma zostać mianowana powiernikiem. Powiernika mianuje się w ciągu jednego tygodnia od zatwierdzenia przez Komisję, zgodnie z mandatem zatwierdzonym przez Komisję.
- (vi) W przypadku odrzucenia wszystkich kandydatów na powierników Niemcy zobowiązują się do zagwarantowania, że HRE zaproponuje co najmniej dwie kolejne osoby lub instytucje w ciągu dwóch tygodni od uzyskania informacji o odrzuceniu kandydatur, zgodnie z wymaganiami i procedurą, które określono w pkt A(i) i A(iv).
- (vii) Jeśli wszyscy kolejni kandydaci na powierników zostaną również odrzuceni przez Komisję, Komisja wyznaczy powiernika, którego następnie HRE zatwierdzi, lub też którego zatwierdzenie zleci, zgodnie z mandatem powiernika zatwierdzonym przez Komisję.

B. Obowiązki powierników

- (i) Obowiązkiem powiernika jest zagwarantowanie pełnego i prawidłowego wypełniania obowiązków określonych w zobowiązaniach oraz pełnego i prawidłowego wdrożenia planu restrukturyzacji HRE z dnia 14 czerwca 2011 r. Komisja może – z własnej inicjatywy lub na wniosek powiernika – wydawać wszelkie polecenia lub instrukcje powiernikowi lub HRE w celu zapewnienia zgodności ze zobowiązaniami dołączonymi do decyzji.
- (ii) Powiernik monitorujący:
 - a) przedstawia w swoim pierwszym sprawozdaniu dla Komisji propozycję szczegółowego planu działań wraz z opisem zamierzonego sposobu monitorowania zgodności ze zobowiązaniami dołączonymi do decyzji;
 - b) nadzoruje zarządzanie transakcjami PBB w celu zagwarantowania, że zapewniona jest rentowność, zbywalność i konkurencyjność PBB, a także monitoruje przestrzeganie przez HRE warunków i ograniczeń dołączonych do decyzji. W tym celu powiernik monitorujący ma obowiązek
 - (I) zapewnić utrzymanie rentowności, zbywalności i konkurencyjności PBB oraz oddzielenie pod względem organizacyjnym zarządzania PBB od spółek pozostających w ramach HRE;
 - (II) sprawdzić, czy PBB jest zarządzane jak oddzielne pod względem organizacyjnym przedsiębiorstwo, które może być przedmiotem zbycia;
 - (III) określić – po konsultacji z HRE – wszystkie niezbędne środki zaradcze w celu zagwarantowania, że od daty notyfikacji decyzji HRE nie będzie otrzymywać tajemnic handlowych, wiedzy fachowej, informacji handlowych ani innych informacji poufnych lub zastrzeżonych dotyczących PBB, chyba że takie informacje są niezbędne do przeprowadzania sprzedaży lub zarządzania grupą przez HRE lub też ujawnienie takich informacji HRE jest wymagane prawem; powiernik ma przy tym obowiązek dołożyć w szczególności starań, aby włączenie PBB do centralnej sieci informacyjnej zostało przeprowadzone w najszerszym możliwym zakresie i w sposób wykonalny pod względem ekonomicznym bez narażania na szwank rentowności PBB oraz zdecydować, czy informacje takie mogą zostać ujawnione HRE z tego względu, że ich ujawnienie może zostać racjonalnie uznane za niezbędne do przeprowadzenia sprzedaży lub do zarządzania grupą przez HRE, lub że ich ujawnienie jest wymagane przez prawo;
 - (IV) monitorować dystrybucję aktywów i personelu pomiędzy PBB a HRE lub spółki powiązane; dopuszczalne są nadal podwójne mandaty i delegowanie;

- c) monitoruje wypełnianie wszystkich pozostałych zobowiązań;
 - d) wypełnia inne funkcje przewidziane dla powiernika monitorującego w dokumencie dotyczącym zobowiązań dołączonym do decyzji;
 - e) monitoruje kompletność i prawidłowość wdrożenia planu restrukturyzacji HRE z dnia 14 czerwca 2011 r.;
 - f) proponuje HRE takie środki, jakie uzna za niezbędne w celu zapewnienia wypełnienia przez HRE zobowiązań dołączonych do niniejszej decyzji, w szczególności w zakresie utrzymania rentowności, zbywalności i konkurencyjności PBB, kontynuacji działalności PBB jako odrębnej jednostki oraz utrzymania poufności informacji istotnych z punktu widzenia konkurencyjności;
 - g) dokonuje przeglądu postępów procesu reprivatyzacji, ocenia potencjalnych nabywców i weryfikuje w zależności od etapu procesu reprivatyzacji, czy:
 - (I) potencjalni nabywcy otrzymują wystarczające informacje na temat sprzedawanego przedsiębiorstwa i jego personelu, w szczególności poprzez przegląd dokumentacji umieszczonej w pomieszczeniu do przeglądania danych, memorandum informacyjnego i procedury należytej staranności (o ile są one dostępne); oraz
 - (II) potencjalni nabywcy mają dostęp do personelu w wystarczającym zakresie;
 - h) przedkłada projekt pisemnego sprawozdania dla Komisji, Niemiec i HRE w terminie 30 dni od końca każdego kwartału. Komisja, Niemcy i HRE mogą zgłaszać uwagi do projektu w ciągu pięciu dni roboczych. W ciągu pięciu dni roboczych od otrzymania uwag powiernik przygotowuje sprawozdanie końcowe, włączając do niego uwagi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i jaki uzna za stosowny, a następnie przedkłada je Komisji. Kopia sprawozdania końcowego przesyłana jest również do Niemiec i HRE. Jeśli projekt sprawozdania lub sprawozdanie końcowe zawiera jakiegokolwiek informacje, których nie można ujawnić HRE, wówczas HRE otrzyma tylko publiczną wersję projektu sprawozdania i sprawozdania końcowego. Powiernik nie może w żadnym wypadku przekazać żadnej wersji sprawozdania Niemcom lub HRE przed przedstawieniem go Komisji. Tematem sprawozdania będzie realizacja obowiązków określonych przez powiernika monitorującego w mandacie oraz wypełnianie przez HRE obowiązków, co umożliwi Komisji dokonanie oceny, czy HRE jest zarządzane zgodnie z obowiązkami oraz przedstawienie opisu stanu procesu reprivatyzacji i potencjalnych nabywców. W razie potrzeby Komisja może uszczegółowić zakres sprawozdania. Oprócz składania tych sprawozdań powiernik monitorujący niezwłocznie powiadamia Komisję na piśmie, jeśli ma podstawy, by przypuszczać, że HRE nie dopełnia tych obowiązków, a jednocześnie przesyła wersję publiczną do HRE.
- (iii) Jeśli reprivatyzacja PBB nie zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2015 r., powiernik ds. zbycia sprzeda PBB nabywcy bez określania ceny minimalnej, pod warunkiem że Komisja zatwierdzi zarówno nabywcę, jak i ostateczną wiążącą umowę kupna. Powiernik ds. zbycia włączy do umowy kupna takie warunki, jakie uzna za słuszne w odniesieniu do sprzedaży celowej. Powiernik ds. zbycia może włączyć do umowy kupna takie przepisy umowne dotyczące reprezentacji, gwarancji i odszkodowania, jakie są racjonalnie konieczne do zrealizowania sprzedaży. Powiernik ds. zbycia będzie chronił uzasadnione interesy finansowe Niemiec i HRE.
- (iv) Do momentu zakończenia reprivatyzacji powiernik ds. zbycia będzie przedstawiać Komisji szczegółowe miesięczne sprawozdania w języku niemieckim dotyczące postępów procedury zbycia. Sprawozdania te będą przedkładane w terminie 15 dni po zakończeniu każdego miesiąca, przy czym kopię otrzymuje jednocześnie powiernik monitorujący, a wersja publiczna przekazywana jest HRE.

C. Obowiązki HRE

- (i) Niemcy zobowiązują się zagwarantować, że HRE zapewni współpracę, pomoc i informacje, które mogą być w racjonalnym zakresie potrzebne powiernikowi przy wypełnianiu jego obowiązków, a także że HRE poleci swoim doradcom zapewnienie takiej współpracy, pomocy i informacji. Powiernik będzie miał nieograniczony dostęp do ksiąg, rejestrów, dokumentów, kierownictwa i innego personelu, infrastruktury, obiektów i informacji technicznych HRE, które są niezbędne do wypełniania obowiązków powiernika w ramach zobowiązań. HRE przedstawi powiernikowi na jego prośbę kopie dokumentów. HRE udostępni powiernikowi co najmniej jedno biuro w swojej siedzibie i będzie uczestniczyć w spotkaniach z powiernikiem w celu przedstawienia mu wszelkich informacji niezbędnych do wypełniania przez powiernika jego obowiązków.

- (ii) HRE udostępni powiernikowi monitorującemu na jego prośbę informacje przesyłane potencjalnym nabywcom oraz udzieli mu w szczególności takiego samego dostępu do dokumentacji umieszczonej w pomieszczeniu do przeglądania danych oraz do wszelkich innych informacji udzielanych potencjalnym nabywcom w trakcie procedury należytej staranności i poleci swoim doradcom, by udzielili mu takiego samego dostępu. HRE poinformuje powiernika monitorującego o potencjalnych nabywcach przedstawi powiernikowi monitorującemu listę potencjalnych nabywców i będzie stale informować powiernika monitorującego o wszelkich postępach w procesie reprivatyzacji.
- (iii) Niemcy zobowiązują się do zagwarantowania, że HRE udzieli powiernikowi ds. zbycia właściwie sporządzonego szerokiego pełnomocnictwa – w zakresie dopuszczonym prawem, w szczególności w odniesieniu do przepisów dotyczących nadzoru i do prawa spółek – do przeprowadzenia reprivatyzacji, przeniesienia i wszelkich działań oraz do składania wszelkich deklaracji, które powiernik ds. zbycia uzna za niezbędne lub właściwe na potrzeby reprivatyzacji i przeniesienia, w tym do mianowania doradców, którzy udziela mu pomocy w procesie reprivatyzacji oraz że poleci swoim spółkom powiązanim udzielenie powiernikowi ds. zbycia takiego samego pełnomocnictwa. Na wniosek powiernika ds. zbycia HRE zapewni prawidłowe sporządzenie dokumentów niezbędnych do realizacji prywatyzacji i przeniesienia. Niemcy zobowiązują się zagwarantować, że HRE zwolni powiernika oraz jego pracowników i pośredników („**strony zwolnione z odpowiedzialności**”) z odpowiedzialności wobec HRE i oświadcza tym samym, że strony zwolnione z odpowiedzialności nie mają żadnych zobowiązań wobec HRE w odniesieniu do jakichkolwiek zobowiązań wynikających z wykonywania obowiązków powiernika, chyba że odpowiedzialność taka wynika ze świadomego uchybienia, ryzykownego działania, rażącego niedbalstwa lub złej woli powiernika lub jego pracowników, pośredników lub doradców.
- (iv) Na koszt HRE powiernik może mianować doradców (w szczególności w obszarze finansów przedsiębiorstw lub porad prawnych) z zastrzeżeniem wyrażenia zgody przez HRE (zgody takiej nie można wstrzymywać ani opóźniać w nieracjonalnym zakresie), jeśli powiernik uważa, że mianowanie takich doradców jest niezbędne lub potrzebne do realizacji jego obowiązków w ramach jego mandatu, pod warunkiem że opłaty i inne koszty ponoszone przez powiernika są racjonalne. Jeśli HRE odmówi zatwierdzenia doradców zaproponowanych przez powiernika, Komisja może – po wysłuchaniu HRE – zatwierdzić mianowanie takich doradców w miejsce HRE. Tylko powiernik będzie miał prawo wydawać instrukcje doradcom. Punkt C(iii) stosuje się odpowiednio. Powiernik ds. zbycia może skorzystać z usług doradców, którzy służyli HRE w trakcie okresu zbycia jeśli powiernik ds. zbycia uzna, że jest to w najlepszym interesie sprzedaży celowej.

D. Zastąpienie, zwolnienie i ponowne mianowanie powiernika

- (i) Jeśli powiernik nie wypełnia obowiązków związanych ze swoją funkcją w ramach zobowiązań lub z jakiegokolwiek innego uzasadnionego powodu, w tym z powodu narażenia powiernika na konflikt interesów,
 - a) Komisja może, po przesłuchaniu powiernika, zażądać od HRE zastąpienia powiernika; lub
 - b) HRE może, za zgodą Komisji, zastąpić powiernika.
 - (ii) Jeśli powiernik zostanie zwolniony zgodnie z pkt D(i), można od niego wymagać, by pełnił swoją funkcję do momentu mianowania nowego powiernika, któremu powiernik przekazuje w pełni wszystkie istotne informacje. Nowy powiernik zostanie mianowany zgodnie z procedurą, o której mowa w pkt A(i)–A(vi).
 - (iii) Oprócz sytuacji zwolnienia zgodnie z pkt D(i) powiernik przestanie pełnić funkcję powiernika tylko po zwolnieniu go z obowiązków przez Komisję. Zwolnienie takie nastąpi, kiedy wszystkie obowiązki powierzone powiernikowi zostaną wdrożone. Komisja może jednakże w dowolnym momencie zażądać ponownego mianowania powiernika monitorującego, jeśli okaże się, że właściwe środki zaradcze nie zostały odpowiednio i w pełni wdrożone.
-